

Večernik

Leto III. (X.), štev. 293

Maribor, torek 24. decembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prašernova ulica št. 4

Bombe in ekrazit

K ODKRITJEM TERORISTIČNE AKCIJE V ZAGREBU. — ITALIJANSKI PEKLENSKI STROJI. — ŠTIRJE ŽE V ROKAH POLICIJE.

BEOGRAD, 24. dec. V zvezi z zagrebškimi odkritji o nameravani teroristični akciji proti hrvatski poklonitveni deputaciji in zagrebški katedrali, se poročajo sledeče posameznosti:

Bombe in ekrazit, ki jih je našla policija, izvirajo iz neke italijanske

tvornice. Po izpovedbah aretirancev je bilo izdelanih šest peklenških strojev, od katerih so štirje že v rokah policije, dočim dva še manjkata. Aretiranci so sicer povedali, kje sta uskladiščena, vendar jih dosedaj še ni bilo mogoče najti.

Slovenska poklonitvena deputacija

DOSEDAJ JE PRIGLASILO SVOJE ZASTOPNIKE ŽE 106 OBČIN IZ DRAVSKE BANOVINE.

LJUBLJANA, 24. dec. Ljubljanski župan dr. Dinko Puc dobiva neprestano od raznih mest, trgov in občin na deželi prijave za udeležbo pri poklonitveni deputaciji. Dosedaj se je priglasilo že 106 občin z 250 delegati. Nekaterne občine so prijavile celo pet

do deset svojih zastopnikov. Ker je deputacija iz dravske banovine proračunjena na 200 oseb, se občine pozivajo, naj število svojih odposlancev zmanjšajo. Ljubljansko mestno občino bo zastopalo 20 občinskih svetnikov in župan dr. Puc.

Francoski delegati za londonsko konferenco

PARIZ, 24. decembra. Francoska delegacija za londonsko pomorsko razorožitveno konferenco je sestavljena sledeče: Ministrski predsednik Tardieu, zunanji minister Briand, mornariški minister Leygues, kolonialni minister Pietri de Fiorio in več finančnih strokovnjakov.

Nemška vlada pred krizo?

BERLIN, 24. dec. Socijalistični listi soglasno poudarjajo, da pomeni demisijska finančnega ministra Hilferdinga začetek vladne krize, kar priča, da je položaj vladne koalicije močno omajan. Socijalistična stranka je včeraj na svoji klubovi seji sklenila, da pod nobenim pogojem ne more dati iz rok finančnega portfelja, temveč zahteva, da postane novi finančni minister socijalni demokrat Hertz.

Pomanjkanje živil v Rusiji

MOSKVA, 24. dec. Izredno strogo izvedeno rekviriranje letošnje žetve je omogočilo, da so sovjetske oblasti ustvarile znatno rezervno zalogo žita. Rači tega bo krušna racija po vseh onih delavskih središčih in industrijskih revirjih, kjer je bila dosedaj premajhna, znatno povečana. Velike skrbi dela vladi tudi pomanjkanje mesa in je izdala zato za oskrbovanje mest z mesom zelo stroge odredbe.

Ameriški poslanik pri Poincareju

PARIZ, 24. dec. Novi ameriški veleposlanik v Parizu, Edge, je posetil

včeraj bivšega predsednika francoske republike, slavnega državnika Poincareja. Poset je imel namen, da se javno pokaže veliko spoštovanje, ki je goje Zedinjene države napram temu velikemu francoskemu politiku. Poslanika je spremljal pri posetu tudi šef protokola de Fouquieres.

Organizacija sovjetskega imperija

MOSKVA, 24. decembra. Sovjetska vlada namerava znatno omejiti avtonomijo Ukrajine. Leninski institut v Harkovu se je namreč izrekel za unifikacijo sovjetskih republik. Unifikacija sovjetskega imperija ima sploh vedno več pristašev med ruskimi komunisti. Vest o nameravani omejitvi avtonomije Ukrajine je izzvala med tamkajšnjim prebivalstvom veliko vznemirjenje.

Francoske anekdote

Slikar Meisonier je bil znamenit botanik, in je bil posebno ponosen na to, da pozna semena vseh rastlin. Nekoč mu je neki šalivce iz prijateljskih krogov prinesel pokazat jajčka slanika in ga je vprašal, od katere rastline izvirajo ta semena. Meisonier ni izgubil prisotnosti duha in je mirno odgovoril: »Pridite zopet čez 14 dni, kajti takrat bo seme že vzkliklo!«
In ko se je prijatelj res vrnil določenega dne, ga je slavni mojster peljal k nekemu cvetličnjaku, iz katerega je gledalo iz prsti 14 po vrsti postavljenih slanikov...

Tristanu Bernardu so pokazali nekoč članek nekega starega gledališkega kritika, v katerem je bila neka drama, ki je

dale dobrohoten, vendar odločen nasvet, naj se odločita za politiko stvarnosti in razuma, ker boste samo v tem slučaju mogli računati na upoštevanje svojih težav in teženj. Zato pričakujejo, da bo na II. haški konferenci, ki se sestane 3. jan., prišlo do preokreta v smeri sporazuma, s katerim bo tudi vprašanje vzhodnih reparacij zadovoljivo rešeno, v zvezi s tem

pa sploh celotni reparacijski problem. Letošnji božič obhajamo torej v znamenju atmosfere pomirljivosti nele doma, ampak tudi v velikem svetovnem življenju, in nadejati se smemo, da bo duh pomirljivosti in sporazumevanja tudi v bodočem letu dobival vedno konkretnije in trdnejše oblike.

ravno Bernardu nenavadno ugajala, silno raztrgana.

»Ne delajte si skrbi radi tega,« je potolažil Bernard avtorja, »mož samo zato tako grize, da bi se zdelo, da ima še zobe!«

Znamenita pisateljica Colette je razvijala nekoč v ožjem krogu temeljne misli svojega novega dela. Mlad literat jo je napeto poslušal in ji stavljal končno sledeče vprašanje: »Vi hočete torej z običajno ino razkriti gotova v temo zavita nagnenja ženske podzavesti?«

Pisateljica Colette je nato zasmehljivo odgovorila: »Podzavest ženske? ... To je vendar čisto enostavno mož.«

V majhnem mestu v provinci so na večer pred volitvami pripravljali v tiskarni volilne letake, s katerimi naj bi se v zadnji uri pridobilo volilce. Kandidat sam je hotel izvršiti korekturo na krtačnem odtisku. Končno sa mu ga prinesli.

»Eno vrstico bo treba izpustiti,« je pripomnil črkostavec.

»Katero?«

»Zadnjo, ki se glasi: »In vse te obljube, dragi moji prijatelji, bom čisto gotovo izpolnil.«

Naš zadnji predbožični trg

se je davil kljub jutranji temi zelo zgodaj živahno razvil. Na živilskem trgu so ponujali najrazličnejše božične dobrote. Jajca 1.75 do 2 Din, domača strd Din 14.— do 16.— kg, kar je v primeri z drugimi leti — poceni. Orehi, oluščeni so se dobili liter po Din 20.— do 24.—. Najbolj živahno pa je bilo na perutnarskem trgu, kamor je dospelo okrog 300 komadov perutnine: Piščanci za pečenje po Din 30.— do 35.—, kokoši po Din 40.— do 45.—, purani od Din 75.— do Din 150.— komad. Povpraševanje je bilo zelo veliko in tudi mnogo kupčij je bilo sklenjenih. Na novem Glavnem trgu so prav živahno tržile božične stojnice s sladkarijami in okraski za božična drevesca. Tudi s slednjimi se je jako živahno tržilo. Prišli so za mudniki, ki so po daljšem »glihanju« plačali vsako ceno.

Na Vodnikov trg ni dospel noben voz, zato je bilo v zelenjavi več trgovanja na živilskem trgu. — Na Trg svobode je dospel pet vozov sena, otave in slame. Do sklepa našega poročila so bili le trije vozovi prodani. Cene so se gibale med Din 95.— do 120.— za seno, in Din 45.— do 60.— za slamo meterski stot.

Kaj je hujše.

»Mamica, kaj je hujše: priti pod vlak, ali si raztrgati hlače?«

»Drago dete, seveda je hujše, ako prideš pod vlak!«

»To je pa res prava sreča. Poglej mamica, raztrgal sem si hlače.«

Moževa sreča.

Janez je telefoniral svojim staršem: »Danes sem dobil dva zdrava sinčka. Jutri več.«

V skrbi za posojeni denar.

»Za geologa tisoč let sploh ni noben čas!«

»Za božjo voljo, in jaz sem mu ravno včeraj posodil tisoč mark!«

Röntgenovi žarki.

»Ali želite, da pregledam Vašega moža z Röntgenovimi žarki?«

»Ni treba, gospod doktor, tega sem že davno sama pregledala!«

Za jesen in zimo KARO čevlji. VL

Vesele božične praznike želita vsem naročnikom in inserentom Uredništvo in uprava »Večernika«

DANAŠNJA ŠTEVILKA »VEČERNIKA« OBSEGA 10 STRANI. PRIHODNJA ŠTEVILKA IZIDE V PETEK, 27. DEC.

V dneh miru

Ko slavimo dvanajsti božič v naši novi narodni državi, nas obhajajo prijetnejši občutki nego katerokoli leto poprej: nisimo še sicer dosegli stanja, ki bi nas v vsakem oziru, zlasti v gospodarskem in socialnem, popolnoma zadovoljilo, nima mo še blagostanja, kakoršno si želimo in kakoršno je potrebno. Toda eno imamo: po izločitvi brezplodnih političnih in državnoopravnih bojov imamo dano podlago za mirni razvoj nadaljne konsolidacije naših notranjih prilik, ki je prva in glavna podlaga za gospodarski in socialni napredek. Po kraljevem aktu od 6. jan. t. l. se je povsod pojavila nova volja, novo veselje do dela, razvile so se doslej nepoznane energije našega naroda v skupnem delu za izboljšanje prilik. Velike manifestacije za smer našega državnega življenja, kakor jo je začrtal kralj, manifestacije po vseh delih države so jasen dokaz, da ogromna večina naroda to smer odobrava in želi, da bi bilo delo miru in sprave kronano z uspehom.

Pa ne samo v naši državi, tudi v zunanjem svetu so se baš te dni pojavili novi znaki atmosfere pomirjenja. Veliki konflikt med obema največjima narodoma sveta, Rusijo in Kitajsko, ki je ogrožal temelje svetovnega miru, prehaja v stadij likvidacije in mirne poravnave. V nedeljo je bila v Habarovskem v Mandžuriji podpisana pogodba glede obnove prejšnjega stanja na Vzhodno-kitajski železnici, dočim bo vprašanje popolne obnove diplomatskih in tudi obnove trgovskih odnosov med obema državama rešila posebna konferenca, ki se sestane 25. jan. v Moskvi. Mirno stanje na meji pa bo takoj vpostavljeno in čete odpoklicane.

V Nemčiji je grozila nevarnost, da nacionalistično-šovinistični elementi Hugenbergove skupine onemogočijo mirno likvidacijo velikega svetovnega konflikta odnosa njegovih posledic. Ti elementi so izzvali silno kampanjo proti sklepom drve haške konference, proti Youngovemu reparacijskemu načrtu, ter so izsilili ljudsko glasovanje, ki bi naj mahoma uničilo vse sadove dozdajnih svetovnih konferenc, ki so imele za cilj pomirjenje med narodi. Nemški narod se k sreči ni dal zapeljati od blestečih nacionalističnih fraz in je pri glasovanju v nedeljo obsodil katastrofalno politiko Hugenbergova in tovaršev ter se izrekel za politiko sporazuma in izpolnjevanja obveznosti, ki so nujna posledica izgubljene vojne.

Tudi vprašanje vzhodnih reparacij, ki so tvorile doslej stalno podlago za vedno nove konflikte, prehaja v stadij likvidacije. Odpor Madžarske in deloma Bolgarije proti izpolnjevanju obveznosti postaja vedno bolj brezupen. Obem državam so velesile tekom zadnjega časa ponovno

Ljudje, ki jim božič ni usojen

IZ ŽIVLJENJA SREDNJIH SLOJEV.

Imenoval se je Drago, ona je bila Mira. V zakonski jarem sta skočila s komaj dvema križema tik pred adventom. On je bil uradnik in ona je bila brez sredstev, skratka: denarja ni bilo ne tu ne tam... Stanovanja nista imela in tudi svojega pohištva ne. Čemu pa tudi pohištvo, če ni stanovanja?

Za božič sta napravila dogovor, da opustita vsako praznovanje in medsebojno obdarovanje. Zamujeno nadoknadata prihodnje leto, za letos pa velja parola: »Štediva za stanovanje in pohištvo!« Medsebojna ljubezen je na domestila ono božično razpoloženje, ki je drugod mogoče le ob božičnem drevesu z bogatimi darovi...

Leto je minilo in gospa Mira pravi: »Drago, štediti morava! Kmalu dobiva otroka! Božič praznujva drugo leto, takrat bo otroček z nama in to bo dvakrat lepše!« Ljubezen je bila še vedno na višku in lahko sta se odrekla praznovanju.

Leto pozneje! Pred letom je zagledal luč sveta krepak dečko, pravkar sta pričakovala — dekletce. »Drugo leto! Drugo leto!« sta se zedinila oba, s solzami v očeh... Prav nič nista norešala izrednega praznovanja. Najsrečnejša sta bila pri svoji deci.

Sledilo je leto križev in težav. Mož je zbolel in prebil več mesecev v bolnici. Vrnil se je tik pred urazniki. Na praznovanje nihče ni mislil. Saj je bila vrnitev sama že velika sreča in kaj bi si želela še več? —

V prihodnjem letu je bil Drago nenadoma premeščen. Preselitev je izčrpala vse prihranke, namenjene za božično praznovanje. Še toliko ni ostalo, da bi si mogli privoščiti skromni prazniški priboljšek. Pa da sta le otroka bila zdrava, vse drugo še lahko doživimo — prihodnje leto...

Pa so prišla krvava leta vojne vihere... Že prvi spopadi so poklicali pod orožje mlajše družinske očete. Tudi Drago je moral vzeti slovo od svoje družinice. Neizrečeno težko je bilo vsem, pa še konca ni hotelo biti groznemu klanju. Drago je štiri božiče prebil daleč od družine in tudi doma je bilo težko... Še ovsenjaka niso imeli, in kdo bi mogel misliti na božična praznovanja?! K sreči sta še vsaj otroka rasla v zdravju, a o pravem božiču še nista vedela ničesar...

Z zlato svobodo se je vrnil tudi Drago tik pred božičem. To je bilo veselje! Pozdravljala sta ga že osemletni očeček in sedemletna deklica, oba pri-

dna učenca osnovne šole. Gospa Mira je snovala načrte za izredno — prvo — božično praznovanje. A usoda niti tega ni pripustila! Kleti sovrag je baš o božiču 1918 ogrožal našo severno mejo, general Maister je klical vrle bojvnike in Drago je ponovno stopil na mejdan. Božič ga je zalotil v tužnem Korotanu, družinica je pa tudi to leto preživela božič v tugi in bolesti...

Še-le ob desetletnici poroke se je vrnil Drago, končno veljavno odpuščen iz vojaške službe. Gospa Mira si je oddahnila, češ — pričelo bo novo življenje! Toda tudi to leto se niso izpolnile neštete misli in želje gospe Mire. Skromna Dragova služba ni dopuščala, da bi si družina opomogla od preteklih let bede in pomanjkanja. Trebalo je obleke zase in za otroke, saj zadnja leta vojne ni bilo dobiti ničesar. In to je pomenilo: denar, denar, denar! Plača je komaj zadoščala za najnujnejše izdatke, praznovanje božiča je bilo omejeno na boljši obed. Težko je bilo očetu in materi, ko sta otroka radovedno spraševala po božičnem detetu in božičnem drevesu...

Povojna leta »konjunktura« Drago ni znal izrabiti. S svojo družinico je životalil ob skromni svoji službi, dočim so si njegovi znanci znali pomagati: službe v bankah, v privatnih podjetjih in prekupčevanja so jim omogočila sijajno... posamezni omislili lastne vile, se je Drago s svojo družinico moral zadovoljiti z mokrotnim dragim stanovanjem v tujih hišah... Pri takih razmerah ni bilo mogoče misliti na bogata božična darila, niti na božično drevo, saj pa to tudi ni bil običaj v hiši...

Petnajst let po poroki. Dečko je že bil v gimnaziji, deklica v meščarki. Za srednje sloje pomenja šolanje — denar in treba je posebej štediti v ta namen. In zopet so pri skromni uradniški plači izključena praznovanja in obdarovanja. Saj nihče niti ne misli več na to...

Letos sta Drago in gospa Mira nameravala praznovati dvajsetletnico poroke, pa je nista. Dečko je absolviral gimnazijo in je prvo leto na univerzi, kar vzame — ob mizerni očetovi plači — polovico mesečnih dohodkov. Na žalost je hčerka — kljub maturi na vseučilišču — brezposelna in skuša z zaslužkom ročnih del pomagati staršem. Težko je tako življenje, pa gorje biča družino že — dvajset let. Pač usoda srednjih slojev!

V tem znamenju bo tudi njihov letošnji božič...!

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Torek, 24. decembra. Zaprto.

Sreda, 25. decembra ob 15. uri »Wormski orožar«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Radikalna kura«.

Četrtek, 26. decembra ob 15. uri »Radikalna kura«. — Ob 20. uri »Piskrovez«. Znižane cene. Kuponi.

Božični prazniki v mariborskem gledališču. Na božični dan 25. t. m. popoldne se poje izredno zabavna komična opera »Wormski orožar« pri znižanih cenah in kuponi. — Ob 20. uri repriza Doboviškove nove burke s petjem »Radikalna kura«, ki se ji je občinstvo pri premijeri do solz nasmejalo. — Na Štefanovo 26. t. m. se ponovi Doboviškova burka »Radikalna kura«, — zvečer pa se vprizori opereta »Piskrovez« pri znižanih cenah in kuponi.

Gledališče pripravlja novo otroško igrlico mladinskega pisatelja Oskarja Zolnirja »Grudica«, ki jo je s pesmimi opremil Danilo Gorinšek ter Granihstedtenovo priljubljeno opereto »Orlov« v deloma novi zasedbi.

Učiteljska vest.

Učiteljica Danica Gostinčar je premeščena iz Apač v Dol pri Ljubljani.

Šumarska imenovanja.

Za šumarskega inspektorja in šefa gozdarskega odseka dravske banovine je imenovan inž. Anton Šivic. Za višje gozdarske svetnike pri dravski banovini so imenovani: Vladislav Fazan, Emil Oberaigner, Karel Tavčar in Alojzij Štrancar, za gozdarskega pristava Franc Ravtar in za gozdarskega pripravnika Ivo Klemenčič. —

Iz železniške službe.

Pri generalni direkciji državnih železnic je imenovan za šefa tretjega transportnega oddelka vojne delegacije naš rojak g. Fran Zlatnar.

Vinarsko društvo za dravsko banovino.

Predsednik društva dr. Rajer, veterinarski referent pri bivši mariborski oblasti, ki je premeščen k poslaništvu na Dunaj, je odložil vsled tega predsedstvo in opravlja sedaj predsedniške posle I. podpredsednik gospod Lovro Petovar, tajnik g. inž. Ivo Zupančič in blagajnik g. Dular sta pa premeščena k banski upravi v Ljubljani, ter vsled tega ne moreta teh funkcij več izvrševati. Prvo je prevzel višji kletarski nadzornik v pokoju, g. Zabavnik, drugo g. ravnatelj Priol, odbornika društva. Vse to velja do prihodnjega občnega zbora, ki se bo vršil v majniku. —

3338

Mestna hranilnica v Mariboru obrestuje počeni s 1. januarjem 1930. hranilne vloge 5 1/2 % vloge proti trimesečni brez odpovedi pa po 7 1/2 %
-- Rentni davek plačuje hranilnica sama. --
Z ozirom na preureditev prostorov in vpejavo novega knjigovodstva se obresti pripisujejo izjemoma šele s 1. februarjem 1930.

RAVNATELJSTVO MESTNE HRANILNICE V MARIBORU

Mariborski in dnevni drobiž

Sveta noč — blažena noč!

Koliko jasnih, pa tudi mračnih spominov poviješ ti v srca otrok! In ti spomini spremljajo človeka govoreč mu o dobri mamici, kako je jaslice, božično drevesce pripravljala v davnih dneh otroške brezskrbnosti in poskrbela za božičkove darove. Še danes jo gledam v živem spominu, kako na sveti večer svečke prižiga in kako nas motri z leskom veselja v očeh, ko kramljamo krog jasic in pazno stikamo, ali nam je božiček kaj prinesel. Sveta noč — blažena noč! In srca človeška mir sveti ogreva... Menda najbolj izrazito pride obiteljska sreča do veljave na sveti večer ob v žaru plamtečih jasicah. Sveta noč! Večna ljubezen ti daje sijaj, v te je razlila svoj božji smehljaj... Naj njega odsev mehko objame vse naše obitelji in družine in vse osamele popotnike in jih zaziblje v mir dihaajočo zadovoljnost — v srečo!

Revčki pri jasicah.

Sveta noč! V srca prikljči ljubezen nazaj — do trpečih sirot, do sobratov, do bližnjega — kjer je že zamrznila in v led zakovala roké in srce, da se ne odpirajo, bratovskih solz ne otirajo! Koliko sirot bo s prazno rokico odšlo od božičnih jasic in na sveti dan ne bo videlo niti drobtinic, ki drugod padajo raz preobložene mize in se pobrišejo v »gondo«... In vendar se je Jezušček tudi rodil za te revčke. Srečal sem pretekline dni šolarčka: iz šole zdaj domov grede je urno dvigal peté in stiskal rokice k životku, glavico pa tesno sklanjal na prsi. »Hvaljen Jezus!« me pozdravi z drhtečim glasom. Na veke, Amen! — mu odzdravim in ga ustavim. Te zebe, kaj ne? — Nasmehljaj se mi je dobrohotno liki božji smehljaj svete noči, proseč sočutja in ljubezni... Deček — je dvignil glavico in golo kožico mu je obilival mrzli zrak, kajti krila jo je le suk-njica — ni imel srajčike... Nimaš nič srajčike? Ne! Zakaj ne? Mama mi je ne morejo kupiti. Le pridi jutri po šoli k meni in boš dobil srajco. In zgodilo se je tako. In revčku se je razjasnil obrazek, kakor ameriškemu milijarderju, ko si je na borzi tekom ure spekulativno nagrabil težek milijoneček. Jaz pa sem imel občutek, kakor da sem v svojo pokoro oziroma v večno zasluženo romaj vse božjepotne postaje širom lepe domovine ter se pustil vpisati v vse bratovščine »Usmiljenega srca«... Sveta noč, blažena noč! Odpri roké, odpri srce! Večna ljubezen ti daje sijaj, v srca prikljči ljubezen nazaj!... In srca človeška mir sveti ogreva... Naj tudi ogreva vse drage čitatelje in prijatelje »Večernika« — želi popotnik iz Slov. goric. —

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Mariborskemu mestnemu fizikatu je bilo od 15. do 21. decembra prijavljenih 8 slučajev običnosti na nalezljivih boleznih in sicer: 5 slučajev škrlatinke, 2 davice in 1 slučaj tifusa.

Kokošji tatovi

imajo ob vsakem božiču svojo visoko »sezono«. V ulici »Ob bregu« je stražnik Penko ustavil takega »dihurja«, ki se je takoj rešil nahrbtnika, kamor je stlačil polno perjadi ter se hotel spustiti v beg, kar se mu pa ni posrečilo. V Novi vasi so tudi prešli neko krščeno »lisico«, a v Pobrežju so nekaj ljubiteljev tuje perutnine zalotili, preplašili in namlatili. — Prošlo noč pa so se oglasili drznejši v centru mesta ter odnesli znanemu domačemu kiparju-umetniku Iv. Sojču 8 komadov rejenih kokoši, dočim so manj postavnega purančka »iz milosti« pustili razočaranemu — umetniku... V Pesnici pa so tatovi pri nekem posestniku odnesli 12 kokoši, dočim so eno pustili v hlevu ter ji obesili okoli vratu listek: »Zavolo numare drajcen!« — Nekaj dihurjev in lisic do namesto kurje pečenke — pihalo kašo za — praznike... —

Knjižnica Delavske zbornice v Mariboru ki je bila nekaj dni zaprta, je z današnjim dnevom zopet odprta. Danes od 3.—7. pop., potem pa redno kakor poprej ob uradnih urah. —

Vodnikov, Mohorjevi in Cankarjevi družbi

je dovolila mariborska mestna občina za l. 1930 podporo v znesku po 5.000 Din. —

Udeleženci smuškega tečaja pri Mariborski koči

se opozarjajo, da bo vozil jutri na Božič 25. tm. ob 9. dop. avtobus izpred Velike kavarne do gostilne Lebe v Gor. Hočaah, kjer prevzamejo prtijago konjički in oslički do Mariborske kočje. —

Nezgodna voznika.

Na Vodnikovem trgu je vsled podedice padel 36 letni Anton Kolar ter si zlomil nogo v levem členu. Ponesrečenca so z rešilnim vozom odpremili v mestno bolnico. —

Odbor »Merkurja« v Mariboru in njegovi zdravniki.

Bolniška blagajna hrvatskega trgovskega društva »Merkur« v Zagrebu je začela poslovati v Mariboru, Koroščeva ul. 8. pritličje, desno. Poverjenik Hlebš Anton. Uradne ure od 12. do 15. Vsa pojasnila se dobe tudi pri sledečih odbornikih: Pelikan Hubert, Viškanič Tomislav, inž. Slavko Prebešek, Kolar Srečko, Ogrizek Srečko, Markovič Slavko, Kager Fr. in Novak Josip. Društveni zdravniki so dosedaj sledeči: šef-zdravnik dr. Marinič, kirurg dr. Majcen in primarij dr. Černič, ginekolog primarij dr. Benčan, za deco dr. Frank, venerolog in dermatolog primarij dr. Robič, elektroterapija dr. Pihlar, za oči primarij dr. Dernovšek, zobarja dr. Deranjač in dr. Kartin. —

Mestno kopališče

ostane čez božične praznike zaprto. 3376

Lepa knjiga

je pač najlepše darilo za Božič in Novo leto. Najlepša izbira v knjigarni podružnice Tiskovne zadruga v Mariboru, Aleksandrova 13. —

Posestniki hiš in zemljišč!

Protestni šhod zoper davek na parcele in vojaški davek se ne vrši dne 25. t. m., temveč v nedeljo dne 29. decembra ob 9. dop. v Gambrinovi dvorani. — Društvo hišnih posestnikov v Mariboru. 3376

Poln želodec,

neredna vrenja v debelem črevestu, odebelost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, s »Franz Josefovo vodo.« »Franz Josefova« vode se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 1

Ne pozabite!

da priredi gasilno društvo na Pobrežju tudi letos SILVESTROV VEČER pri g. R o j k u! — 3371

Rdeči križ Pobrežje

priredi na Štefanovo ob 4. uri v gostilni R o j k o prvi družabni večer. Igra, deklamacije, godba itd. — 3349

Cevljarska obrtna zadruga v Mariboru

proslavi dne 26. decembra 45letnico obstoja zadruga. Dopoldne ob 10. uri se bo vršilo v Gambrinovi dvorani svečano zborovanje, ter ravno tam na večer ob 19. uri slavnostni plesni venček. — Odbor. 3369

Postrežnico za pospravljenje pisarne sprejme uprava »Večernika«. Zglasiti se v petek dne 27. t. m. med 8. in 9. uro predpoldne v upravi, Aleksandrova št. 13. U

Otrokov božič — nekdanj in danes

MALI SITNEŽI IN STARŠI. — BOŽIČNA DARILA. — PROBLEM OTROŠKIH IGRAČ. — KAKO SE PRODAJA JO IGRAČE DRUGOD IN PRI NAS. — OMOGOČIMO OTROKOV SAMODELAVNOST IN IZNAJDLJIVOST! — PRIMERNO ČTIVO.

Kljub temu, da je božič najveselejši praznik v letu, napravljiva roditeljem največ skrbi. Saj otročad s svojimi več ali manj tajnimi željami ne da staršem pokoja že več tednov pred božičem. Naša očetovska ali materinska »dolžnost« pa je, da svojim pravlčkom v manjši ali večji meri ugodimo, kolikor pač dopušča — budžetna možnost.

Tradicionalna je navada, da se otroku obdaruje pod božičnim drevesom predvsem z zimskimi potrebščinami, saj navadno baš okrog božiča prvič pritisne zima, da mladina lahko takoj preizkuša praktično vrednost svojih daril. Glede teh roditelji pač ne bodo prišli v zadrego, ker potrebe svojih ljubljencev in ljubljenc najbolje poznajo.

Od nekdanj pa je že navada, da »božično dete« otrokom servira med ostalimi darili tudi nekaj igrac. Pri nakupu teh so se naši očetje in matere vedno ozirali predvsem na ceno, niso pa prišli v poštev drugi razlogi, ki se danes že zelo cenijo.

Igrače so danes problem, ki ga raziskujejo mladinski psihologi in pedagogi. Zato je napačno naziranje, da je za mladino primerna vsaka ropsotija, kakor je bilo to prejšnja desetletja: leseni konjički, neokretne punčke, svinčeni vojaški itd. Igrače nimajo le namena otroka trenutno razveseliti ali nekoliko zaposliti! Glavni namen igrac naj bo: razvoj duševnega obzorja otrokovega!

Ako hočemo kot roditelji zadostiti tej moderni zahtevi, moramo otrokovo dejanje in nehanje doobro poznati. Nikakor ni primerno, ugoditi kratkomalo prvi otrokovi želji, ker ve mo, da otrok v prvi otroški dobi, t. j. do šestega leta, nima ustaljenega mišljenja in se njegove želje spreminjajo, kakor to želi roditelj ali vzgojitelj. Če mu pripovedujemo o konjičku, hoče tega, če sliši o avtomobilu, si želi edino to, če pa vidi vozček, pa bi bil tudi s tem zadovoljen.

Prva deška ali dekliška doba (7. do 10. leto). Tu se otrok že ne da več zlahka voditi po željah roditeljev, saj je umstveno že precej napredoval, zato svoje želje tudi zna utemeljevati, kar vzgojitelji morajo vzeti na znanje. Seveda s tem ni rečeno, da bi otrokovo mnenje v tej dobi moralo vedno biti pravilno.

Druga deška ali dekliška doba (11. do 14. leto). V tem času otrok že kaže živo in stvarno razumevanje predmetov, dovteten je že za reševanje problemov, zato tudi igrac morajo biti izbrane in prilagodene duševnemu razvoju.

V velemestnih trgovinah z igracami najdemo danes že strokovno izobrazene mladinske slove, katerim lahko kupovalci zaupajo. Berlinske tvrdke imajo urejene za starše celo posvetovalnice, ki izdajajo pred odločitvijo vprašalne pole.

V Mariboru sem se sam prepričal, da se igrac prodajajo še zgolj s trgovskih vidikov, nikakor pa ne iz strokovnjaških. Prodajalec sicer vpraša, koliko je star otrok, nakar n. pr. za šestletnega dečka priporoča predvsem mehanske igrac, ki se navijajo, nakar delajo n. pr. telovadci različne gibe, avtomobili se nekaj časa gibajo, jezdec jezdijo itd., to pa le do tedaj, ko otrok iz nerodnosti ali radovednosti mehanizem unci, kar se zgodi v resnici že v par urah. Teh vrst igrac so nerentabilne tudi radi tega, da otrokovi fantaziji nikakor ne pripuščajo proste poti. Zato danes strokovnjaki priporočajo igrac, ki se dajo razstaviti in zopet sestaviti, skratka: s p r e m e n l i t i.

Nek štiriletni deček je dobil za božič tricikel. Navdušenje je bilo brezprimerno. In kakšne spremembe je že to kolo doživelo! Aeroplan, avto; vsak dan nekaj novega montira na »stroj«: električno svetilko, propeler itd. Vedno najde nove spodbude in to jasno dokumentira, da so starši za-

deli pravo. Otrok je stalno zaposlen, išče vedno nove prilike, s tem se duševno razvija in je — srečen. Iz tega vidimo, da je potrebno, če se nekoliko poglobimo v problem otroških igrac, da si ne pustimo sugerirati od prodajalca-nestrokovnjaka mnenje industrije, ki polaga veliko važnost na trike in blefe.

Kakšne igrac so torej s strokovnjaškega stališča danes priporočljive? Predvsem triumfirajo za dečke vseh starosti stavbenice (Baukasten), ki nudijo nebroj raznih možnosti, n. pr. »Matador« ali »Märtlin« — škatlje za sestavljanje strojev iz lesa ali kovin. Važno pri tem je, da so stroji po izdelavi resnično — gibljivi, kar je posebno vabljivo. Ker pride lahko tudi samostojno udejstvovanje (ne po predlogah) in lastna iznajdljivost do izraza, so za razvoj duševnega obzorja zelo priporočljivi.

Za deklice so danes aktualne »punčke«, takozvane »Kruspuppen«, ki so gibljive (se dajo oblačiti) in nimajo onega stereotipnega izraza starih pup, temveč kažejo najrazličnejše oblike obraza, frizure in celotne postave.

Priljubljeni so še danes marionetni odri (»Gašperčkovo gledališče«) ali trgovine in stanovanja z miniaturnim pohištvom, ki se da premikati po mili volji. Ako se še dajo celo tapete izmenjati in napeljati električna luč, je veselje mladine na višku.

Velik boj so pa pričeli v nekaterih državah proti militarizmu v otroški sobi. Zato zavračajo orožja vseh vrst (puške, bodala, sablje), kakor tudi vojaška oblačila. »Ideja pacifizma mora zajeti tudi že naše najmlajše, če nečemo doživeti ponovnih svetovnih katastrof!« je zaklical nek vodilen član mirovnega gibanja ob priliki neke konferenca.

Jasno pač vidimo, da nova doba stavlja tudi mladino pred nove naloge; zato se bodo novodobni nazori marsikje zrealizirali tudi pod božičnim drevesom: Veselje do dela, samostojno udejstvovanje in razglabljanje morajo omogočiti tudi božične igrac, namenjene zabavi!

Končno še nekaj besed o čtivu za našo mladino. Skrbni starši pač ne bodo pozabili tudi v tem oziru ugoditi svoji deci. Kakšne so zahteve naše mladine, je težko odgovoriti. Tozadnja mnenja so različna. Strokovnjaki pa so pred kratkim soglasno ugotovili, da so zelo posrečeni teksti s slikami v serijah, ki jih je izdalo »Jutro«. Živahno dejanje, podano v lapidarni obliki in v sliki, zelo miče mladino. Vedeti moramo, da je šolska mladina pred kratkim gazila celo že po šundu. Edini protikrep, ki je mogoč, je ta, da roditelji in vzgojitelji usmerimo mladino zopet v smer našega leposlovja.

S tem bi letošnji otrokov božič mnogo koristil tudi naši narodni kulturi in ne bi se nam trebalo bati bodočnosti.

Smuški tečaj na Pohorju

Kot že javljeno, priredi zimskošportni odsek SPD Maribor-Ruše od 25. XII. 1929 do 2. I. 1930 nadaljevalni tečaj za izvežbane smučarje pod vodstvom saveznega nastavnika g. Tavčarja iz Ljubljane. Odhod iz Maribora 25. XII. ob 13.20 do Fale, od koder se prispe v treh urah h koči na Klopnem vrhu. Z istim vlakom odide na Klopni vrh tudi g. Tavčar. Za udeležnike tečaja so določene sledeče pristojbine: Za člane zimskošportnega oddelka SPD Maribor-Ruše je prosto; člani drugih zimskošportnih oddelkov SPD plačajo 15 Din, a se morejo izkazati z izkaznico svojega oddelka; člani drugih klubov oz. neorganizirani plačajo 30 Din. Prehrana in prenočišče za vse udeležnike, ki ostanejo najmanj 2 dni, je 45 Din dnevno. Naj nihče ne zamudi ugodne prilike, da spozna krašnje terene našega Pohorja. — Zimskošportni odsek SPD Maribor-Ruše.

Božič onstran granice

Temni obrazi, stisnjena srca, redke besede, vprašujoče oči, nikjer božičnega razpoloženja. Preveč je gorja razlitega na slovensko zemljo! Rad bi pozabil človek vsaj na sveti večer vse trpljenje, ki se vali nanj iz tuje roke, pa je baš obratno: v božičnih trenutkih ga še bolj zapeče in še bolj boli. Rad bi se udal mirnemu upanju, da se končno uveljavi angeljski klic po miru ljudem na zemlji, ali dogodki odpirajo pred njim le še hujšo bodočnost. Spomini se vzbujajo, kako so takoj po okupaciji začeli surovo napadati Slovence in jih odvajati v zapore. Zgoreli so Narodni domovi, požgane so bile številne vasi, pri voltvah so se vršili strašni poboji, v ječo so vrgli nedolžne ljudi, ko je strela razbila spomenik na Krnu. Uničili so občinsko samoupravo, slovenski jezik so vrgli iz uradov in šol, odslovili so uradnike, raztepli učitelje, razpustili so kulturna društva, zaplenili in sežgali knjižnice, razbili gospodarske organizacije, odstranili so že skoro vse obrtnike in trgovce, kmetu pa so naprtli davke, ki ga mečejo z rodne grude. Imena in prilike poitalijančujejo. Po zaporih, ječah, konfinacijah tičijo naši trpini in nedolžnega Gortana so ustrelili...

To so suženjske strahote, sredi katerih je pravo božično praznovanje nemogoče.

Pa koliko naših ljudi je razkropljenih po širnem svetu! »Kot kaplje bežimo od dneva do dneva, v potoke se zbiramo, v reke široke in »zbogom« naš vedno glasnejše odmeva, ko z morja k obali iztezamo roke.«

Naši ljudje bi radi delali in napredovali: gospodarsko in kulturno. Obnovili so po-

rušene kraje največ z lastno močjo, pričakujoč razumevanja za svoj položaj pri oblastnikih. Ali tega ni bilo, narobe, tako so jih obremenili, da se kmetije pogrezajo v dolgove, kar pripravlja pot nameravani kolonizaciji.

Kulturno stremljenje je bilo v našem ljudstvu vedno veliko. Pa so mu vzeli še šolo, dasi so pod častno obvezo napovedovali svoboden kulturni razvoj. V rimskem parlamentu je izvajal bivši slovenski poslanec dr. Besednjak: Tudi mi Slovenci plačujemo davke in zato zahtevamo z vso pravico, da se naš denar vporablja primerno našim potrebam, pa ne da se ga rabi za naše raznarodovanje. Dovolite tudi nam isto, kar ste dovolili Arabcem v afriških kolonijah, katerim ste priznali pravico do lastnega šolstva.

Profesor Gallaresi je kot zastopnik fašistične Italije na majšinskem zborovanju v Berlinu pred dvema letoma izjavil: »Kar se tiče naše slovanske manjšine, povdarjam, da bomo svoje razmere sami med seboj prijateljsko uredili.« Svetla objuba — temna dejanja!

Izraelsko ljudstvo je stoletja trpelo veliko silo. Prerok Izaija mu je končno zapel: »Ljudstvo, ki je temi hodilo, je ugledalo veliko luč. Prebivalcem v deželi smrtne sence se je prikazala svetloba. Dete nam je rojeno, Sin nam je dan in na Njega rami je vladarstvo. Njegovo kraljestvo se bo razširjalo in miru ne bo konec.«

Na dnu duše vsakega Primorca tli kosček nade na prihod Božiča z blagrujočim svitom k Jadranu in k Soči.

Pred vinarskim kongresom v Beogradu

Pred desetimi leti so se odlični vinogradniški strokovnjaki in vinogradniki trudili, da bi osnovali zvezo vseh vinogradnikov države, zavedajoč se, da more le mogočna organizacija, osredotočena v centrali, tej tako važni panogi gospodarstva koristiti. Veliki trud pa tedaj ni našel uspeha, križa je bila takrat še premalo občutna, nismo našli odziva na Hrvaškem in v Srbiji. Lepa zasnova in veliki trud vseh, zlasti pa gosp. vinarskega ravnatelja Puklavca sta bila zastonj. Rodilo se je potem Vinarsko društvo.

Križa je postajala z vsakim letom jačja in tudi letos, akoravno imamo po vsej državi zelo mali pridelek, ni prestala. Vedno očitnejše se pokazuje potreba centralne organizacije. Pokrenila se je akcija na novo in tokrat od Saveza vinogradara in vočara za Hrvaško v Zagrebu, kateremu načeluje gosp. baron Turković.

Za dne 17. dec. je bila sklicana predkonferenca v Beograd, katera se je vršila dva dni. Zastopana so bila: Savez vinogradnikov iz Zagreba, Vinarsko društvo za dravsko banovino, Vinogradniška sekcija poljoprivrednega društva v Vršku, Udruženje vinogradnikov v Šibeniku, ter vinogradska sekcija banatskega poljoprivrednega udruženja. Prisostvoval je konferenci kot zastopnik srbskega poljoprivrednega društva g. načelnik Ranković ter dva zastopnika centrale veletrgovcev z vinom.

Zaključilo se je, da se skliče na dan 17. februarja 1930 v Beograd vinarski kongres, na katerem se bodo poleg strokovnih referatov obravnavala vsa pereča vprašanja vinogradništva.

Na predan bo pa sklican ustanovni občni zbor Saveza vinogradara in vočara za Jugoslavijo. Savez direktivnih članov ne bo imel, ampak bo združil le vse vinarske in sadjarske organizacije države, vendar ta društva še dalje obdržijo svojo samostojnost.

Izvolil se je za izvršitev teh sklepov sledeči ožji odbor: Zdenko baron Turković, Zagreb, Lovro Petovar, Ivanjokovci, Jovan Banić, Smederovo, Gjuro Lederer ml. in v kolikor se tiče kongresa, pa še Bruno Moser, Zemun.

Dne 18. decembra se je oglasila deputacija pri g. ministru poljoprivrede dr. Frangešu, da je najavila kongres in ga naprosila za njegovo podporo.

Gospod minister je deputacijo ljubeznjivo sprejel, pozdravil najtopleje idejo, da se osnuje centralna organizacija in obljubil svojo podporo našemu pokretu.

Želja je, da se, kolikor je pač mogoče vsled oddaljenosti, udeleži kolikor mogoče največ vinogradarjev in sadjarjev tudi iz dravske banovine tega kongresa, ter da se poleg Vinarskega društva tudi izborna organizirano in močno Sadjarsko društvo za dravsko banovino priključi Savezu.

Petovar

Naše gorice.

Z decembrsko številko, ki smo jo pravkar prejeli, zaključuje ta odlični, izborni urejevalni mesečnik kot glasilo Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru za pospeševanje kmetijstva, osobito vinarstva in kletarstva ter vinskega gospodarstva vobče svoj III. letnik. »Naše gorice« urejuje Andrej Z m a v c, direktor vinarske šole v pok., kateremu je uspelo pridobiti listu ugledne, požrtvovalne so-trudnike, strokovnjake in praktične gospodarje kmetovalce, ki uspešno tekmujejo med seboj in ki so s svojimi prispevki že davno dokazali, kako nujno potreben je ta list v sedanjih, zlasti za naše vinogradnike in celokupno vinsko obrt težkih časih. »Naše gorice« predstavljajo v lični vnanji obliki edini list te vrste ne le v dravski banovini, marveč v vsej Jugoslaviji, po svoji vsebinski vrednosti pa prav nič ne zaostajajo za najboljšimi podobnimi izdanimi velikih naprednih tujih narodov. Ker je letna članarina, odtodno naročnina — za tuzemstvo samo 30 Din — prav neznačajna, bi »Naše gorice« v lastnem interesu moral imeti i najmanjši vinogradnik ter viničar, pa tudi sadjar kot kletar, vsak gostilničar in vinski trgovec, vsak narodni gospodar, kateremu je dobra skupna stvar resnično pri srcu. Prav tako naj ne bi bilo nobene osnovne in meščanske šole brez tega lista, za kmetičko-nadaljevalne šole pa prav lahko tvorijo »Naše gorice« priporočljiv učbenik.

Trgovski potnik.

Trgovec: »Že zopet trgovski potnik. Tri Vaše tovariše sem že odslovil!«

Potnik: »Sijajno, torej ste čakali na mene, da mi rezervirate svoja naročila!«

Bolničarka.

»Sedaj morate vstati, kajti sedaj je čas, da vzamete spalni prašek!«

AKADEMSKI PLES 4. JANUARJA 1930

DVORANA UNION JONNY-JAZZ

3317

Stoletnica rojstva skladatelja
dr. Benjamina Ipavca

Slovenski glasbeni svet praznuje danes stoletnico rojstva skladatelja dr. Benjamina I p a v c a, najljubnejše osebnosti v naši glasbeni preteklosti. Prijazni šent Jurij ob j. žel. slovi po svojih glasbenih Ipavcih. V njem sta zagledala luč sveta brata Benjamin in Gustav Ipavec, ki sta takorekoč orala ledino na našem glasbenem polju, in istotam se je rodil tudi Gustavov sin Josip, ki je hodil že moderna pota. Nobenega izmed njih ni več med nami, a sadovi njihovega, zlasti Benjaminovega in Gustavovega prosvetnega dela, so povsod očitni. Kakor si je Gustav s svojimi drobnimi, narodno navdahnjenimi zborčki na mah osvojil vsa tedanja slovenska srca, tako je njegov par let starejši brat Benjamin v istem času skušal dvigniti slovensko glasbeno produkcijo do neke tehnično in umetniško izdatnejše stopnje in tako, čeprav skromno, pokazati naslednikom pot napredka v glasbeni umetnosti, ki je do tedaj imela pri nas svoje najboljše predstavnike v prav pohlevnih pionirjih, kakršni so bili Rihar, Flajšman, Potočnik i. dr.

Dr. Benjamin Ipavec moramo smatrati za razvoj naše glasbene umetnosti kot epohalno osebnost, ki ji je dala smer. Ni bil nikak novotar v potenčnem smislu; nasprotno: dolgo časa je hodil poleg ostalega, široko razmahnjene evropskega glasbenega sveta, ne da bi zajel iz njega kaj vplivov. Njegova zasluga je poglavito v tem, da ni ostal pri enostavnih zborovskih budnicah in podoknicah, temveč, da je nudil svojemu ljudstvu kopico občutenih lirčnih samospevov, pristrčnih klavirskih pijes in instrumentalna dela večjega obsega. Benjamin Ipavec je prvi slovenski glasbenik, ki je spisal večje kantate za zbor in orkester ali klavir («Kdo je mar?», «Na Prešernovem domu», prvi, ki je pisal tudi za orkester sam («Serena da» za godalni orkester); od njega so Slovenci prejeli svojo prvo skromno operetico »Tičnik« in od njega tudi prvo pravo opero »Teharski plemiči«, daš se zlasti poslednja poslužuje prav priprostih izraznih sredstev. Toda svoji dobi je dokazal, da je sposobna tudi za močnejše izraze umetnosti in je pozneje, ko so pod žilavim vodstvom dr. Gojmirja Kreka začeli izhajati »Novi akordi« in propagirali smisel za sodobno glasbo, sam temeljito revidiral sebe, pridno se učil in nam kljub visoki starosti podal cel šopek najlepših glasbenih biserov, ki so se kmalu vsem priljubili, kakor: »Če na poljane rosa pade«, »Ciganka Marija«, »Menih«, »Božji volek« itd., ali pa zbori, kakor: »Ej, tedaj...!«, »Zapuščen« in druge.

Kot komponist je Benjamin Ipavec vplival s svojo izredno prijetno melodično, v kateri mu je bil vzor Mozart, in s fino občutenim izrazom. Vso njegovo muziko preveva neka tajnostna srčna mehkoča, polna one tihe ljubeznjivosti, ki izvira iz kristalno-čistega umetniškega čustvovanja in si neprisljono utira pot do vseh ljudi nepokvarjene volje. Njegov poklic (Bil je zdravnik v Gradcu) ga ni prav nič motil v ustvarjanju vedno novih in svežih delc; rekel bi, da ga je pri tem celo bodril, ali vsaj mu vedno znova prilival ono dobroto, ki ga je držala ne le kot človeka (znan je bil kot izredno človekoljuben zdravnik, ki ga imajo v najhvaležnejšem spominu zlasti bivši slovenski visokošolci v Gradcu), temveč je prihajal jasno do izraza v njegovih skladbah kot odsev njegove žlahtne duše.

Benjamin Ipavec pa za svojo dobo ni bil samo glasbeni naprednjak. On je tudi imel duh časa in je v dobi, ko je začel ustvarjati, v politično težkih letih, po l. 1848., pošiljal med zaspane in potrte Slovence pesmi ljubezni do rodu in jezika, in ako tedaj ne bi bil

uglasbil drugega kot samo ono večno lepo »Bodi zdrava, domovina«, bi ostalo njegovo ime vedno v najhvaležnejšem spominu vsakega našega človeka. Ta pesem je našla pot do vseh jugoslovenskih src in pel jo je tudi bivši potujoči pevski zbor Dimitrija Slavjanskega, daš jo je ta na programih podajal kot hrvatsko himno in je bil šele leta 1906. na svojem koncertu v Gradcu, v Rittersaalu, od komponista samega opozorjen na zmo to, kar je naslednjega dne pohvalno zabeležila tudi sama »Tagespost«. Ker sem že omenil ta časopis, naj dodam še to, da je isti napisal pokojnemu dr. Benjaminu Ipavcu v svoji številki od 21. dec. 1908 krasno posmrtno, v kateri je posebno naglašal njegovo veliko človekoljubnost, čudovito darežljivost in velike skladateljske vrline. Sodba nemškega časopisa mora biti za nas še posebno merodajna.

Naša sveta dolžnost je, da se z vdanostjo in pobožnim srcem spomnimo človeka, ki nam je odpiral pot v glasbeni hram. Naša G l a s b e n a M a t i c a pa se kot glavni in reprezentativni zavod naše in Benjaminove ožje domovine zaveda svoje posebne dolžnosti in je sklenila proslavitiumhvnosti in je sklenila proslaviti spomin velikega Ipavca s posebnim koncertom, ki se bo vršil v najkrajšem času, in na katerem se bodo izvajale nekatere izmed njegovih najlepših zborovskih skladb. Pevski zbor je marljivo na delu za častno proslavo moža, ki je znal tako enostavno in vendar globoko govoriti svojemu narodu v njemu razumljivem glasbenem jeziku. Koncert pa bo počastil Benjamina ne le z njegovimi skladbami, temveč tudi s skladbami drugih in sicer novjših kompozitov, sodobnikov iz zadnjega desetletja njegovega življenja in poznejših, kajti ti so bili mogoči le po pripravljalnem delu Ipavca. Z omenjenim koncertom bo torej Glasbena Matica in z njo naše mesto na najprimernejši način se od dolžila prvemu večjemu slovenskemu komponistu, ki mu sicer v materijelnem oziru glasbena sreča ni bila mila.

V. M.

Ljudska samopomoč v Mariboru
sprejme za slučaj smrti in doživetja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ Din 50.000.-- na podpora. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo

Izpitni usposobljenosti za motocikliste.

Dne 31. decembra poteče rok za polaganje izpitov za vodstvo enotirnih motornih koles z motorjem 170 cm³ in večje cilindrske vsebine. V bivši zagrebški oblasti so morali ta izpit položiti vsi motociklisti že tekom 3 mesecev po uveljavljenju uredbe o zaščiti javnih cest in varnosti prometa. Zato se vsi motociklisti, ki še niso položili izpita, pozivajo, da to čimprej storijo, ker se bo od 1. januarja 1930 naprej proti vsakemu motociklistu, ki nima šoferske legitimacije, postopalo po zakonu z občutnimi kaznimi. Prošnjo je vložiti pri policijskem komisariatu v Mariboru, odnosno pri onem sreskem načelstvu, kjer ima prosilec svoje stalno bivališče. Prošnjo je priložiti: krstni list, domovnico, uradno zdravniško spričevalo, npravstveno spričevalo, 2 fotografiji in takso 180 Din. Navesti je tudi, pri kom se je naučil voziti in s kako tipo motornega vozila se namerava zglasiti k izpitu. Komisija bo poslovala v Mariboru. —

Velika kavarna 25. in 26.
Božična plesna čajanka
ob 5 v Palais de Danse

Naši sveti večeri na obmejni Muti

IZ SPOMINOV NA PREDVOJNO IN VOJNO DOBO.

Jaz se često spominjam svetih večerov na Muti, ki sem jih preživel ne samo v krogu svoje družinice, ampak v krogu naših obmejnih Slovencev še v predvojni dobi. Družina Slovencev na Muti in v njeni oklici v tisti dobi sicer ni bila velika po številu. Zakaj prehud je bil pritisk nasprotnikov v gmotnem in moralnem oziru in takrat je bilo treba resničnega junaštva, če se je kdo tudi na zunaj kazal Slovencev. Saj se je s tem izpostavil zasmejanju, zasramovanju in nešteti šikanam, ker so imeli nasprotniki oblast in denar. Vendar se je ta maloštevilna četa Slovencev odlikovala po trdnem narodnem prepričanju in je v tistih težkih časih stala neomajna na braniku ter uspešno k jubovala nemškimi in nemškutarskim valovom. In k temu so kolikortoliko pripomogli tudi naši slovenski sveti večeri.

Kakor vse leto, tako je bila slovenska šola Ciril-Methodove družbe na Muti tudi na sveti večer odprta vsem onim, ki so ostali zvesti materini besedi in svojemu narodu. Saj je bila namenjena njim, ki jih ni upognil teror nasprotnikov; bila je njihov drugi dom in zatočišče, kjer so se zbirali v veselih in žalostnih urah, in vse leto je bilo obojih dovolj. Zato je bilo samo ob sebi umevno, da se je ta, po okoliških hribih tako raztresena slovenska družina zbrala tudi na ta večer v slovenski šoli in preživela sveti večer deloma vsaj tudi v svojem drugem domu.

Naše ljudstvo ima silno rado polnočke. Obiskuje jih tudi v najslabšem vremenu, pa čeprav mora prehoditi ure in ure dolgo pot do farne cerkve v največjem sneženem metežu in v najhujši burji. Le starci, starke in otroci ostanejo doma. Kar je pa krepkih fantov in deklet, zrelih mož in žen, ti se pa dvignejo in gredo k polnočki.

Tako je menda povsod v naši domovini; seveda prav nič drugače pa v Dravski dolini.

Na sveti večer pa naš človek ne poseda rad v gostilni, čeprav se je drugače ne izogne. Zato gre rajši v privatno hišo k znancem in prijateljem, ako pride prezgodaj k polnočki, da ne prezeba v cerkvi, ali pa kje zunaj. A ker slovenski okoličani niso imeli mnogo takih znancev in prijateljev na ponemčeni Muti, je bilo docela naravno, da so prihajali v slovensko šolo in so ondi čakali polnočnice. Ker so pa vedeli, da so jim vrata slovenske šole vedno odprta ter so se tu počutili vsaj kakor doma, če ne še bolj, zato so prilajali že zgodaj zvečer. Ko so odpravili domače pobožnosti, pa so šli na pot. In tako so se zbirali pri nas že kmalu po sedmi uri zvečer pa tja do polnoči. Največ je bilo seveda Primožanov n. pr. Poltnikov, Pohternikov, Glavarjev, Repatčev, Žavcerjev, Zavrtnikov in Jrgi. Skoro noben sveti večer pa tudi ni manjkalo vsaj nekaj zastopnikov iz hudo ponemčene Gortine, kjer je kraljeval neki Janesch. Tudi oddaljene Pernice, Hribovski št. Jerner in pa Trije Kralji so bili skoro vedno udleženi. Tako se je naša silno prostorna — nekdanja graščinska kuhinja — napolnila vsak sveti večer do zadnjega kotička žen in deklet, a tudi mož in fantov.

Naši hribovci so okorali tudi v govorjenju. A ob takih večerih se jim je razvozljaj jezik tako, da je bilo prav živahno. Vsak je vedel kaj povedati. Najpreje smo se razgovarjali o domu in gospodarstvu. Potem smo vsaj površno obrali vse nam prijazne, pa tudi sovražne sosedje. Pa smo prešli k resnim dogodkom, pravljicam in povestim. Na mizi je bil cel kup slovenskih knjig, po katerih je zlasti listala mladina. Na ta večer smo navadno s fanti in dekleti izbrali igro in določili igralcem vloge. Zakaj pozimi je na de-

želi največ časa za pripravlanje takih stvari. Moja žena je prav pridno posegala v govor od štedilnika, kjer se je kuhal v velikem loncu jabolčnik, ki je skrbel za to, da je jezik tekel bolj gladko. Velik hleb kruha je vabil udeležence kar sami, da so se ga lotili. Ko pa smo odpravili resni del, smo pričeli z zabavnim. Daš ni smo bili gladkih grl, smo kljub temu katero »rekli«.

Največ zabave in smeha pa so vzbudile razne družabne igre, katere so priljubljene zlasti na sveti večer. Vlivali smo svinec in iz njegovih oblik prerokovali bodočnost vsakemu posamezniku. Seveda je bilo treba pri tem precej domišljije, da si razbral iz nerazločnih oblik vsaj nekaj podobnega. Mnogo lažje in enostavneje je bilo drugo prerokovanje. Na mizo smo poveznili šalice. Pod vsako smo skrili nekaj drugega, n. pr. denar, kruh, ključek, prstan, oglje, culičico, fantka, punčko. Če nismo imeli zadnjih dveh figuric pri rokah, smo si jih kratkoma napravili iz curj, oziroma iz lesa ali krompirja. Ko se je začelo to prerokovanje, je nastala ob dolgi mizi velika gnječa. Vse je z napetostjo gledalo, kako mešam šalice sem in tja. Ko pa so bile dobro premešane, pa sem pozval to ali ono deklino, da odkrije in vidi svojo bodočnost za prihodnje leto. Če je zadela prstan, je pomenilo, da se prihodnje leto vsaj zaroči, če že ne poroči; ključ ji je dal oblast gospodinje; s culičico bo morala od hiše; denar ali ključ značita bogastvo v izobilju; punčka ali pa fantek pa nista bila nič kaj razveseljiva za dekleta. Najhujše je pomenilo pač oglje, namreč — smrt.

Pri teh igrah je bilo seveda polno smeha in medsebojnega draženja tako, da nam je pretekla ura, kakor bi pihnil.

Ako nam je preostajalo še kaj časa, potem smo se pa spravili na metanje — copate. Pri tem sicer ni bilo toliko smeha radi prerokbe, temveč radi izvedbe. Copata je mogla namreč pokazati samo dve možnosti: da ostane prihodnje leto v hiši če je bila obrnjena v sobo; ali pa da pojdeš od hiše, ako je kazala proti vratom. Pač pa je bila izvedba za okorne kmečke postave precej težavna, še bolj pa smešna. Če tudi so to igro izvajali večinoma fantje in samo še korajžnejša dekleta, vendar je copata marsikateremu padla le na glavo, mesto, da bi jo zalučal sede z nogo za hrbet.

Tako in podobno nam je potekel čas do polnoči. Ko so pa zapeli v farni cerkvi zvonovi in vabili k polnočki, smo si voščili vesele praznike ter odšli v cerkev.

Tako je bilo nekdanj ob svetih večerih na Muti. Še danes se jih rad spominjam. In najbrže pridejo tudi še marsikateremu takratnih udeležencev na misel, če ne drugače, pa vsaj na sveti večer.

—ski.

Kolinsko cikorio

ima vsaka gospodinja najrajši, ker lahko z njo skuha res dobro belo kavo. Priporočamo pa tudi našo »Redilno kavo«, ki ne potrebuje nikakega drugega dodatka in je sama z mlekom prav okusna in zdrava 788

Preklicana zaroka.

»Zakaj pa si preklicala svojo zaroko, Lojzka?«

»Ker me je zaročenec valagal. Pe misli samo, ko je pred kratkim odpotoval, mi je rekel, da bo ostal zunaj tri dni, in kaj se je zgodilo? Vrnil se je še isti večer in me zasačil v družbi nekega mladeniča.«

Pohorje in zimski sport

LETNA IN ZIMSKA IZRABA POHORJA. — NAPRAVE ZA ZIMSKI SPORT. — POTA IN CILJI.

Stremljenje, ki se je bilo pojavilo že lani, da se naše Pohorje spremeni v središče letovišarstva in tujskega prometa, je dobilo letos najvidnejši izraz in najpomembnejšo realizacijo v ustanovitvi družbe za zgraditev pohorske vzpenjače ter v akciji za dovršitev avtomobilskih cest. Vprašanje postavitve vzpenjače seveda še ni dokončno rešeno, a po dosedanem zanimanju sodeč, bo naša žična železnica prej ali slej prav gotovo stekla, če že ne prihodnje leto, kakor bi seveda želeli, pa vsaj v najbližji bodočnosti. Prav tako so pa tudi avtomobilske ceste deloma že gotovo dejstvo. Del teh cest je bil že letos dograjen, ostali deli pa se bodo dogradili prihodnje leto in pozneje. Tako bo naše Pohorje vsestransko preskrbljeno z najmodernejšimi in najudobnejšimi dohodi.

Po izvedbi obeh, tu omenjenih projektov, se bo začela za Pohorje druga doba, a njen razvoj bo seveda odvisen še vedno od naše nadaljnje podjetnosti, kajti same naravne lepote zelenih višav tudi po dograditvi vzpenjače in cest ne bodo mogle privabiti zadostno število turistov, letoviščarjev in sportnikov, pred vsem pa ne tujcev, od katerih bo imelo naše mesto največ čistih dohodkov. Kakor smo že svoječasno omenili, bo treba že takoj ob dograditvi vzpenjače in cest misliti tudi na gradnjo primernih letovišč in zdravilišč, hotelov in sanatorijev. Vse to pa se bo nanašalo seveda le na poletno dobo, na čas oddiha v pohorskem čistem in gorsko-hladnem ozračju. To bo poletna pohorska sezona. Toda naša nova prometna sredstva na Pohorje bomo morali izrabiti tudi v zimski dobi, ako bomo hoteli, da se bodo čimprej amortizirala in rentirala. Naše Pohorje mora zaradi tega postati ne le poletni, ampak tudi pozimi privlačna točka. To bo pa mogoče samo tedaj, če postane udobno in moderno urejeno zimsko-sportno torišče.

Zimski sport bo tedaj tista panoga, ki bo Pohorju pozimi edina mogla nuditi razvoj in pozit domačinov in tujcev. Zato je neobhodno potrebno, da začnemo na to misliti že sedaj in vzporedno z akcijami za prometna sredstva in letovišarstvo. In mislimo, da se ne motimo, ako zapišemo, da so za to poklicana naša sportna

društva brez razlike smeri in programa. Čisto gotovo je, da eno samo društvo pri sedanjem finančnem stanju nikdar ne bi zmoglo stroškov, pa tudi ne truda, organizatoričnega ter propagandnega dela, ki ga bo treba storiti, ako hočemo, da se bo ta ideja kedaj, in to čimprej izvedla. Bilo bi sedaj iskreno želeli, da bi se v okvirju Zimsko-sportnega podsaveza, ako to ni mogoče, pa pod katero drugo firmo, osnovala že letos poklicana družba, ki bi si postavila za cilj zgraditi na Pohorju vse potrebno za velikopotezen razvoj zimskega sporta. V poštevilni priloga zaenkrat seveda le smučanje in sankanje. V ta namen bi se morale prirediti trase za sarkake in za smučarje ter skakalnice, ki bi omogočale večje tekme in tudi prireditve mednarodnega značaja, ki bi privabile v Maribor in na Pohorje sportni svet iz vseh bližnjih in oddaljenih držav.

V zvezi s tem bi bilo treba nadalje skrbeti za udobnost sportnikov. Sankališča in smučišča bi se morala urediti tako, da bi koristila tudi našim pohorskim planinskim kočam, odnosno bodočim hotelom in letoviščem. Sportniki, osobito tuji, bi morali imeti pri roki vse, kar je za bivanje, treniranje in tekmovalno potrebno. Da bi bilo udejstvovanje popolno, bi pa bilo vsaj pozneje kdaj treba misliti tudi na ureditev drsališča, ki bi bilo lahko uporabno tudi v času, ko so sedanja v nižini vsled tavanja nepristopna. V zvezi z vsem tem pa je neobhodno potrebna velikopotezna propaganda. Načrti bi se tedaj morali izdelati že za nekaj let naprej in s propagando bi se tudi moralo začeti hitro in sistematično. Kajti, če smo se lotili že dela za naše Pohorje, če hočemo vanj zabiti težke milijone, potem moramo biti tudi v vsem ostalem velikopotezni, ker uspeh in korist bomo imeli samo v tem slučaju. Polovičarstvo bi se prej ali slej kruto maščevalo in mi bi po prvih neuspeših poizkusih bili tam, kjer smo zdaj ali pa še na slabšem. Merodajni faktorji naj vse to tedaj temeljito premislijo in se lotijo dela. Naša javnost jih bo gotovo pravilno razumela in v polni meri podpirala. Tedaj krepko na delo za središče zimskega sporta na našem lepem Pohorju!

Drobiž iz Primorja

Tržaški fašistični tajnik Cobolli pregleduje fašije po deželi. Vršijo se kratka zborovanja, na katerih se razpravljajo razne zadeve. V Doberdolu je imel nekdo pogum, da je vprašal Cobollija, kako in kaj bo z vojno odškodnino ali se bo ta reč sploh kedaj rešila? V Dutovljah je videl tajnik v azilu Italije Redente 42 slovenskih otrok. Odraščeni se učijo italijanščine v posebnih večernih tečajih. Na Proseku je doslej 40 družinskih očetov prosilo za poitalijančenje svojih slovenskih priimkov.

Tržaški trgovini odjemljejo dobro ime regnikolski špekulantje, ki prihajajo in odpirajo trgovine z mislijo, da so jim na anektiranem ozemlju v njihove namene dovoljena vsa sredstva. Tagliaretti, Beghi, Venzani, Oltolini, Perucconi in Bazzi, vsi iz Milana, so bili člani družbe Societa Anonima Testile Milanese s sedežem v Trstu. Kapitala so imeli samo 90.000 lir, pa so odprli veliko trgovino in se držali kot prvovrstni veletržci. Naročali so blago in sleparili na levo in desno. Podjetje je propadlo z ogromnim deficitom in družabniki so prišli pred sodnike, ki so proti regnikolom vedno milostni. Tagliaretti je obsojen na 1 leto zapora in globo 7000 lir, drugi so odšli brez kazni.

Tržaški »Dopolavoro« je otvoril knjižnico, ki šteje že enajst tisoč zvezkov. V dvorani je napis »Libro e moschetto — fascista perfetto.« (Knjiga in puška — pravita popolnega fašista). Sedaj pride na vrsto razpošiljanje italijanskih knjig po tržaški pokrajini. Fašiji imajo nalog, da spravijo italijansko knjigo v vsako slovensko hišo.

Posestnik Jernej Hrovatin je ovadil

svoj čas sodišču senožeškega živinozdravnika Fabrovicha, ker mu je ob neki priliki grozil z orožjem. Hrovatin je imel pri razpravi v Trstu tri priče ali fašist Fabrovich je bil oproščen. Nato je pa tožil Fabrovich Hrovatina radi obrekovanja. Pred stroge tržaške sodnike je bil pozvan Hrovatin in njegove tri priče, obtožene krivega pričevanja. Obsojeni so: Jernej Hrovatin na 5 let in 8 mesecev zapora in priče Anton Žetko na 3 leta, Ivan Hrovatin na 2 leti in 6 mesecev zapora, enako Josipina Hrovatin.

Tri krave kmeta Ivana Grbca so vstavile vlak v bližini Pule. Grbčev sin je imel precej truda, predno je spravil krave s tira. Strojevodja je ovadil očeta Grbca sodišču v Puli, katero ga je obsojilo na globo tisoč lir. Vlak je zamudil 2 minuti.

Dečka Peter Pribelič in Matej Vlasič iz bližine Poreča študirata v Jugoslaviji, kamor sta prihajala vedno brez potnih listov. Radi tega sta bila pozvana pred sodišče v Puli očeta obeh dijakov in obsojena vsak na 6 mesecev zapora in 180 lir globe. Prizivnemu sodišču se je zdela zaporna obsodba odveč pa je obsojilo oba očeta vsakega na globo 1667 lir. Dijak Pribelič je bil obsojen na globo 1250 lir in prizivno sodišče, jo je potrdilo.

Dve fašistični gospodarski organizaciji, zveza poljedelcev in deželni urad fašističnih sindikatov, se pričakata, katera naj prevzame pod svoje okrilje male istrske poljedelce, ki tvorijo 80% kmečkega ljudstva v deželi. Spor se poravnava menda na fašističnem gospodarskem zborovanju v Benetkah ob novem letu. Mali istrski kmetje pridejo pod trdo fašistično pest.

Bolniška blagajna za Opatijo in Volosko je sklenila slediti Mussolinijevi demo-

grafični politiki. Razpisuje nagrade od L. 200 dalje zavarovanim poročenim delavkam za vsako dete in L. 1000 dobi ona, ki bo koncem vsakega leta izkazala največje število otrok. Za domačinke te nagrade ne morejo biti vabljuje, ker so majhne in ker jim regnikolsko delavstvo jemlje kruh izpred ust.

Fašij v Komnu je imel lani dohodkov L. 2441 in izdatkov L. 2.368. Na občnem zboru je učitelj Curatola zahteval, da se morajo vsi komenski fašisti potruditi, da se doseže tesnejše sodelovanje družin z balilsko organizacijo in centurio Gerometa jim je ukazal, da morajo biti disciplinirani in požrtvovalni, pred vsem pa naj plačajo takoj članarino, da bodo izkaznice v redu.

V lepem planinskem svetu v Črnom vrhu nad Idrijo zgradijo otroško letovišče v spomin na prestolonaslednikovo poroko. Tako je sklenilo fašistično vodstvo v Gorici. V Črnom vrhu že sedaj pošiljajo poleti mestne otroke. Take pošiljke so za domačine zelo drage, ker hočejo fašisti imeti številne reči kar zastonj. Otroško letovišče bo za občino težko breme.

Mirko Kragelj:

Ecce homo!

Pesmi, Ljubljana 1930. Tisk Zadrugne tiskarne v Ljubljani. Strani 80.

Prepuščen samemu sebi in svojemu notranjemu čiščenju in dozorevanju, je zrastle Mirko Kragelj, ki nam je pravkar dal svojo drugo pesemsko zbirko »Ecce homo!« Kdor ga pozna od prej po »Kresnicah in snežinkah«, ki so bile v marsičem še nezrele in nekritične, mu bo brez nadaljnjega priznal velik napredek, ki se v tej zbirki jasno očituje. Toda nekatere hibe, ki so kazile »Kresnice in snežinke«, kazijo, žal, deloma tudi še »Ecce homo!«, čeprav so manj vidne in tudi manj številne. Tako se mu tu in tam zgodi, da še vedno pokvari izvrstno začeto in razvito pesem z nepotrebnim trganjem verzov in kitic ali pa s preveč prozaično dikcijo.

Če se ozremo na notranje bistvo Kragljeve poezije, potem opazimo že takoj spočetka dva upliva: Molètovega v motivih in Gradnikovega v gradnji verzov in metaforah. Oba ta dva upliva pa nikjer ne slita tako v ospredje, da bi bila na kvar Kragljevi samobitnosti, nasprotno, pesmim samim samo še dopomoreta do umetniškega izraza in veljave. Sicer pa je Kragelj soroden Voljeslavu Molètu (po zbirki »Ko so cvele rože«) samo po tem, da ljubi nenavadne in iskane motive, kakor »V parku regina«, »Madama al mare«, »Chauson de la Violette«, »Madame Butterfly«, »A la dame noire« itd., ki pa obstojajo bolj v naslovih, kakor v bistvu. Popolnoma samorasle pa so skoraj vse druge pesmi te zbirke, posebno v petem ciklu (»Meditacije«), kjer ima nekaj zelo krepkih, kakor n. pr. »Farizej«, »Predpustna molitev«, »Sebi« in »Mi«.

Zbirka je razdeljena na pet ciklov: »Sestra Gabrielja«, ki je subjektivno erotičen, »Akordi v duru«, z občimi erotičnimi motivi, »Akordi v molu«, ki tvori prehod med čustveno liriko in romanco, »Arpeggio« s čisto čustveno liriko in »Meditacije« z refleksivno liriko in poizkusom epa v odlomku »Iz dnevnika mladega očeto-morilca«. Značilne za njegovo čisto čustveno liriko so n. pr. najbolj pesmi »Sestra Gabrielja« in one v »Arpeggio«, kakor »Daj dlan mi...«, ki končuje:

Potem — le pojdi, žena ponosita!
Ker, vem, četudi strog bo tvoj obraz,

bo v duši ti ljubav plamtela skrita
in moja boš, čeprav bom daleč jaz!

Ali pa »Kadar spal bom...«:
Kadar spal bom v tih jami,
rož, deklé, na grob položi:
rožam svojo bol iztoži,

a z besedo — me ne dramij!
Tu in tam pa zavzvi iz Kragljevih verzov tudi ostrá satira na sodobnost, posebno v »Meditacijah«. V »Predpustni molitvi«, ki je vsa satirična, pravi n. pr.:

Mamon je velik — Gospod vsega-vedni —
saj Ti je znano! Tedaj — ne zameri!

v predpustu čemerni brez žensk so večeri,
brez »reha, Gospod, nismo milost vredni!

V sonetu »Mi« pa pravi po obsodbi naše dobe:

Poroki pa, da vredno smo živeli,
zanamcem bodo naših dni dobitki:
beznice nočne, bari in — bordeli...

—r.

A. Mohor: Zbirka pesmi.

Težko je pisati oceno pesmim, kakršne so zbrane v tej »zbirki« in ki jih je napisal in založil nedavno v Maribor premeščeni učitelj g. A. Mohor, ne da bi človek koga ranil. Ugotoviti se more in mora, da so pesmi vse drugo, samo ne sodobne; niso odraz utripa današnjega z nemirom mimo nas drvečega časa. Kdor pa je prijatelj priproste, večkrat prav tople poezije, ki je ne zanimajo »veliki problemi«, kvečjemu včasih čisto osebni duševni konflikti, kdor je dalje prijatelj formam, kakor je sonetni venec, ki ga tudi ima Mohorjeva zbirka, kdor se rad odmara ob narodni pesmi in motivih, posnetih po njej, bo z zadovoljstvom prebiral tudi Mohorjeve »Pesmi«. — (Naročajo se pri avtorju v Mariboru, Kosarjeva ul.; cena je 20 Din.) A. J.

Sport

Mednarodne zimske tekme v Bohinju in na Bledu

Jugoslovnski zimsko-sportni savez priredi v dneh 29. januarja do 3. februarja pod protektoratom Njeg. Vel. kralja Aleksandra v Bohinju in na Bledu prve mednarodne zimske tekme v Jugoslaviji:

- Program je sledeči:
29. januarja: sprejem gostov in pozdravni večer na Bledu.
30. januarja: smuški tek na 30 km v Bohinju.
31. jan.: vojaški patroljni tek na 30 km v Bohinju.
1. febr.: tek na 18 km in kombiniran tek na 18 km na Bledu.
2. febr. predp. umetno drsanje za dame in gospode na Bledu.
2. febr. predp.: smuški tek jug. vojaštva na 18 km v Bohinju (posamezni tek).
2. febr. predp.: kombiniran tek smučarjev v Bohinju.
2. febr. pop.: glavna smuška tekma v Bohinju.
2. febr. popold.: razdelitev nagrad in banket na Bledu.
3. febr. skupni izlet na Kranjsko goro in Triglav.

Smučarski izlet.

Dne 26. t. m. smučarski izlet. Zbirališče pri »Treh ribnikih«. Od tam preko gričkov na Urbana, Sv. Križ in Sv. Duha. Povabljeni člani kakor tudi prijatelji smučanja. —

KARO

O
R
O
Š
K
A
19

pravi vir
za nakup
dobrih
čevljev

2-3 sobno stanovanje
išče manjša mirna obitelj. Dam tudi nagrado onemu, ki mi istega preskrbi. Ponudbe pod: »Točen plačnik« na upravo.

Želim veseli Božič
in se priporočam Hinko Kosič, Maribor
Vetrinjska ulica 24. 2357

Kabinet,
mehiliran, prvo nadstropje in električna luč, poseben vhod oddam samo gospodični. Stritarjeva ulica 5. 3326

Letošnje knjige Vodnikove družbe

Priznati moramo: kvaliteta edicij Vodnikove družbe postaja vedno boljše. Idealni cilj sicer še ni dosežen, a pomisliti je treba, da ni lahko najti rokopisov, ki bi ustrezali tako heterogeni družbi njenih članov in bili obenem tudi literarno in umetniško neoporečni. Še v svetovni literaturi takih del ni veliko, v izvorni se pa porajajo le od časa do časa med stotinami in tisoči poizkusov. A družba ne napreduje samo kvalitativno, ampak tudi kvantitativno; saj je od lanskega leta narastlo število njenih članov za 493, tako da znaša danes že 18.035. Maribor (okrožje) ima kljub prirastku le 30 ustanovnikov in 6453 (letos + 334) članov, dočim jih ima ljubljansko okrožje (bivša oblast) 123 in 10.377 (letos + 260). Še bolj porazne pa so za nas številke v mestih: Mariboru, Celju in Ljubljani. Dočim je dala Ljubljana 97 ustanovnikov ter 3138 članov in je v malem Celju bilo število ustanovnikov 5 in članov 610, jih je zbral neprimerno večji Maribor samo 15 z ustanovninno in 932 z letno udnino. Kakor povsod, tako vidimo tedaj tudi pri Vodnikovi družbi, da je Maribor z ozirom na konzum slovenske knjige najbolj pasiven.

»Vodnikova pratika« za leto 1930. je še bolj skrbno urejena kakor so bile prejšnje. Poleg običajnega kolektorskega gradiva prinaša skoraj izključno samo izvirne prispevke. Pesnik Alojz Gradnik je napisal »Zdravico za novo leto«, ki očituje vse znake njegove tvoje sile; dr. Ivan Lah primerja v članku »Napoleon in Vodnik« pomen obeli mož za naš narodni razvoj; dr. B. Škerlj prinaša »Razne slike iz Slovenije«; dr. Metod Dolenc komentira na poljuden način novi kazenski zakon; M. Prezelj govori o »Romantiki kemije«; B. o »Roldu Amundsenu«; Vladimir Kapus pripoveduje o času »Kadar gozd zeleni«; dr. Ivo Pirc pojasnjuje »Prehlajenje in bolezen«; Stanko Trček podaja »Nekaj malega o stari telovadbi«; M. P. piše »O strupih«; Miran Jarc skuša s svojim sestavkom »Proč, človek s knjigami«, vzbuditi zanimanje za slovstvo tam, kjer ga je danes najmanj, v poslovnem svetu; Fr. Kofol nas seznanja s »Praktičnimi načini cepljenja sadnega drevja«; Julij Nardin razpravlja o »Vrtincih«; A. Jamnik se bavi s problemom »Slovenskega mlekarstva in njegovo bodočnostjo« in s »Konjukturo in smerni-

cam v kmetijstvu«; Š. Santel prinaša »Nekaj o slovenskem narodnem ornamentu«; dr. P. V. Brežnik nas seznanja z »Bretonijo in Bretonci«; Fran Žagar govori o »Novih neposrednih davkih«; ing. J. Štolfa o »Traktorju v poljedelstvu«; Vera Dostalova o stoletnici rojstva pisatelja Janeza Trdine; »Basnika zelenih Gorjancev«; Davorin Volavšek o najezdnikih; A. D. o »Doživljajih ariškega lovca«, dodan pa je še pester »Kotiček za mlade brave« s prispevki Karlina in Jezernikove. Vsa pratika pa je poleg tega še pestro ilustrirana in prinaša tudi sliko in nekrolog pok. dr. Žerjava. Vsebinska je tedaj dovelj pestra in bogata.

Dr. Ivan Lah je v drugem zvezku svojega dela »V borbi za Jugoslavijo« zaključil opis zgodovine našega osvobojenja. Obdelal je dobo od začetka leta 1914. do razsula Avstrije l. 1918. in ustanovitve svobodne Jugoslavije. Delo je napisal poljudno, vendar pa je v nji zbral toliko materiala, da bo dobro služila tudi pri sestavljanju bodoče podrobne in strogo znanstvene podane »Zgodovine osvobojenja«, ki jo bomo morali prej ali slej dobiti. Snov je razvrstil pregledno in se enako zamislil v dogodke na bojiščih, v širokem svetu in v domovini. Mnogoštevilne ilustracije dopolnjujejo tekst in dajejo delu prikupno zunanje lice.

Prvo povest letošnjih edicij »Lectov grad«, je napisal Juš Kozak. Priznati mu je treba, da je od »Belega mecesna« znatno napredoval. V »Lectovem gradu«, kjer opisuje življenje v naši vasi za časa vojne in po vojni, ni več motečih skokov. Zasnova je harmonična, a napisana kljub temu živahno. Karakterizacija je dobra, le tu in tam malo premalo dognana, kar pa ne moti. Jezik je čist in tekoč, tako da »Lectov grad« lahko prištememo le boljšim in najboljšim našim ljudskim povestim.

Zelo živahno se je pa razgibal Slavko Savinšek v svoji povesti ali pravzaprav romanu »Zgrešeni cilji«. Podal nam je kos življenja moderne boljše družbe in sportnega sveta, ki si stavi cilje, ki niso in ne morejo biti vodniki k resnični sreči življenja. Fabula je sicer stara, trikot mož — žena — ljubica, toda presajena v novo okolje učinkuje samobitno. Savinškov način pripovedovanja je pa po živahnosti in naravnosti blesteč, tako da mu radi odpustimo nekaj psiholoških nedognanosti in tudi nedoslednosti v pravopisu. Knjiga se bo zaradi tega brez dvoma priljubila širjemu in ožjemu krogu bralcev, ker je poleg »Lectovega gradu« eno najboljših del letošnjih edicij slovenskih književnih družb.

—r.

Radislav Rudan:

Sveti večer gospodične Hildegarde

Gospodična Hildegarda se je pozno prebudila. V sobi je bilo hladno in zunaj je padal sneg. Poležala je in premišljevala. Sladek smehljaj, ves poln nebeške gloriole ji je obkrožil rdeče ustnice, ko se je spomnila prejšnjega večera na promenadi in najnovejšega ženina, sodnega avskultanta Ferdinanda Lisjaka. Ob njegovi strani je na mah rešila vprašanje, ki jo je bilo mučilo vse tiste dni pred Božičem: s kom naj preživi sveti večer?

»Z nikomur drugim, kakor z njim!« si je dejala, zardela in se pričela oblačiti. »Prijeten dečko je in naiven, naiven, ha-ha-ha!« si je dejala, se zasmejala ter si uredila pričesko. Potem se je odpravila, da bi šla v mesto, a prav v tistem trenutku, ko je hotela stopiti k vratom, je zunaj močno potrkalo. Bil je pismonoša.

Gospodična Hildegarda je žurno pregledala pošto. Bratrančevo voščilo za praznike je naglo absolvirala, prav tako pisma sorodnikov, prijateljev in znancev, a ko je naposled vzela v roke poslednje pismo in spoznala pisavo, je rahlo vztrepetala. Nervozi ga je odprla, prečitala in zagnala v stran. Bilo je od prvega in najstarejšega ženina, poročnika Hrabroslava Sablje.

»On pride, nocoj pride!« je vzkliknila vsa razburjena. »Kaj naj storim? Moj Bog!« — In tisti trenutek so bili na mah prekrižani vsi lepi računi gospodične Hildegarde s sodnim avskultantom Ferdinandom Lisjakom. — »Ni o izhoda. Vdati se je treba, vdati«, je spregovorila obupano. Naposled se je pa umirila, skomignila z rameni, nataknila si rokavice in se napotila v mesto. Poiskala je telefonsko celico, poklicala gospoda Ferdinanda Lisjaka in mu sporočila: »Oprostite mi sladki, pismo sem prejela, domov moram. Preživi sam sveti večer, v duhu bom itak vsa s teboj!« Še poljub,

vroč in sladek mu je poslala po telefonu, potem pa odbrzela dalje, da pripravi vse potrebno za sprejem svojega prvega ženina, poročnika Hrabroslava Sablje. Drugim je bila že itak sporočila, da se — odpelje...

Prav tedaj, ko je gospodična Hildegarda stikala po trgovinah za božičnimi dobrotami, je pa stal njen najnovejši ženin Ferdinand Lisjak pri telefonu in klical številko za številko. »Halo, tu Valentin Saldaconti, bančni uradnik. Želite?«

»Gospodična Hildegarda se ne odpelje,« je sporočil Lisjak. »Prosi vas, da jo ob sedmih zvečer posetite, toda točno!«

»Hvala!«
»Tu profesor Peter Algebra...«
»Klanjam se! Gospodična Hildegarda se ne odpelje. Prosi vas...«
»Prosim točno!«
»Halo... halo...«

Oglasili so se: policijski uradnik Vatroslav Vohač, magister Izidor Retorta, poštni upravitelj Lucijan Šimelj, sekundarij dr. Avguštin Pinceta, trgovec Dragotin Škrnecelj in vsi drugi, ki so bili zapisani v srcu krepostne gospodične Hildegarde, in avskultant Ferdinand Lisjak si je ob koncu zadovoljno pomel roke...

Gospodična Hildegarda je bila haš dovršila božično drevesce, prižgala svečke in se koprneče pretegnila, ko je zunaj prav narahlo in boječ potrkalo.

»Že tu?« je vstrepetala, pogledala se v zrcalu in planila k vratom. Toda — ojoj! Pred vrati ni stal pričakovani in izvoljeni prvi ženin. Tisti, katerega so zagledale njene prestrašene oči, je bil — sodni avskultant Ferdinand Lisjak... Hildegardi je zastala sapa.

»Ti? Ali ti nisem sporočila, da se odpeljem?«

Ferdinand Lisjak pa je naivno zavrtel oči, nasmehnil se kakor v zadregi in dejal: »Mimo sem šel, luč sem videl, pa sem si mislil, da bi te

spremil na kolodvor. Zakaj bi hodila sama?«

»O, ti moj zvesti!« je vzkliknila gospodična Hildegarda in le z največjo težavo morila razburjenje in obup. »Kaj naj storim? Kaj naj storim?« je tarnala v sebi. In stara pretkanost je zares ni zapustila. »Čuj,« je dejala, »bratranca pričakujem. Pelje se z menoj in ne bi mi bilo ljubo, da bi te našel...«

Dokončati ni mogla. Zunaj je zopet potrkalo, tokrat bolj odločno in v Hildegardino svetišče je stopil, ves z božičnimi darovi obložen, gospod bančni uradnik Valentin Saldaconti, drugi ženin gospodične Hildegarde...

»Bratranec?« je vprašal naivno Ferdinand Lisjak, in gospod Saldaconti, ki je opazil prepadeni obraz svoje drage neveste, je mučeniško pri kimal in položil na mizo svoje darove.

Gospodična Hildegarda se še ni utegnula zbrati, ko se je med dvermi že pojavil tretji, težko otovorjeni profesor Peter Algebra.

Tokrat pa je bil gospod Saldaconti, ki je vprašal: »Bratranec?« in gospod profesor Algebra, ki je mučeniško pritrdil: »Da!« A ko je vstopil Vatroslav Vohač, je vprašal on in tako se je nadaljevalo pri magistru Retorti, Lucijanu Šimelju, dr. Pinceti, trgovcu Škrnecelju in vseh drugih, ki so bili zapisani v srcu krepostne gospodične Hildegarde. Darovi na mizi so rastli, dim cigaret se je gostil v meglo, gospodična Hildegarda pa je medlela in ni vedela, kaj bi in ni razumela kako in zakaj in čemu? Le na eno je — kakor obsojena pod vislicami — čakala, kdaj se bodo odprla vrata pred naslednjim, tako nepričakovano najavljenim, potem težko, a naposled z grozo pričakovanim prvim ženinom Hrabroslavom Sabljo. In odprla so se in on je vstopil. Visok, vzravn, močan je obstal sredi sobe, ozrl se po množici zbranih, po kupu darov, božičnem drevescu in njej, ljubljani nevesti Hildegardi. Toda ni mu stopila nasproti, ni ga pozdravila. Namesto nje so se

dvignili njeni gostje, ženini in bratraneci, postavili se v »mimo« in pozdravili: »Bog ti pomogo!« Tedaj šele se je zavedel, nasmehnil se ubito in z ironičnim glasom odzdravil: »Pomoz Bog, junaci!«

In tedaj se je ona pod težo svojega preobloženega srca zgrudila na divan, zakrila si obraz z rokama in se poizkusila onesvestiti, posrečilo pa se ji ni, ker razločno je slišala glas avskultanta Lisjaka, ki se je dvignil in spregovoril:

»Prijatelji, ženini in bratraneci! Ker smo se tako lepo in nepričakovano zbrali, predlagam, da ustanovimo na ta sveti večer bratovščino ženinov in bratrancev krepostne gospodične Hildegarde. Naš predsednik bodi gospod poročnik Hrabroslav Sablja, naša himna pa ona prelepa narodna: »Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo...«

»Živio!« so pritrdili zbrani ženini in bratraneci, dvignili se in prosili:

»Predsednik, prevzemi komando!«

In poročnik Hrabroslav Sablja je še pri tisti priči zaklical: »Mirno!« postavil žene v vrsto, postavil se z dvignjeno sabljo pred nje in zapovedal: »Stopaj!«

Z zvonkim tenorjem je tedaj pričel avskultant in poslednji ženin Ferdinand Lisjak:

»Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo...«

Še drugi so poprijeli. Dr. Pinceta je basiral, magister Retorta je pel bariton, profesor Algebra drugi tenor, le trgovec Dragotin Škrnecelj, ki je stopal poslednji, je skrbno stiskal k sebi srečno otete darove in preračunaval — dobiček.

Ko se je gospodična Hildegarda do dobrega zavedla, je slišala nekje daleč iz noči še poslednji refren:

»... nazaj nas več ne bo...«, ki se je mešal z zvonjenjem zvonov, ki so ubrano oznanjevali preko zasnežene zemlje: »Gloria in excelsis Deo...«.

OBLASTNA HRANILNICA MARIBORSKE OBLASTI

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje)

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije. — Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje najugodnejše. — Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Zato so naložbe v zavodu pupilarno varne. — Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 246

Ko je torej sklenila umoriti Altierija, je to pomenilo obenem, da se je za vse veke odrekla svoji nadi ter se izročila popolnemu obupu. Bilo ji je jasno, da mora po možu, čigar ime je sprejela, umoriti tudi sebe.

Ta misel o samomoru se je doslej le negotovo ponujala Leonorini duši. Od tega hipa pa je zagospodovala ta misel nad njenim življenjem.

Vso noč, v kateri je bil Dandolo umorjen, je ona pripravljala namerjani čin obupa.

Ko se je oče boril s smrtjo v Aretinovi palači, se je tudi hči gotovila na smrt.

Tako je bila ta nesrečna rodbina podobna rodbini Atridov, ko je usoda oborožila roko Orestovo zoper najbližje sorodnike.

Umoriti Altierija ni bila lahka reč.

Ko je s tisto strašno mirnodušnostjo, ki jo dajejo človeku nepreklicni skleni preudarila in zavrgla več načrtov, je Leonora naposled sklenila izročiti se slučaju in čakati, da pride primerna prilika.

Hotela je prežati noč in dan in zabosti Altierija, kakor hitro bo mogoče.

Zdelo se ji je, da ga bo zabolja brez usmiljenja in brez razburjenja.

Saj se ji je že samo življenje generalnega kapitana dozdevalo nekakšna nepravilnost, zločin, ki se nadaljuje in traja iz dneva v dan.

Toliko srčne, toliko gorja nakopičene, toliko trpljenja in žalosti edino zaradi tega, ker je ta človek zablanel na ženski!

Šele zjutraj je našla Leonora par ur vročičnega spanja, ki so ji ga motile strašne sanje.

Ko so ji prišli javit, da želi mojster Peter Aretino govoriti z njo, ga najprej ni hotela sprejeti.

Nato, ko je pesnik le silil in silil, se je spomnila, da je ta človek tisti, ki je prinesel Rolandov portret; mislila je, da utegne imeti še kak dragocen spomin naprodaj, in je z bolno radovednostjo ukazala, naj ga privedejo k njej.

Kakor prvokrat je Aretino tudi danes natihem občuzdal; in kar jih je še ostalo, so odpadle doval Leonoro; njena lepota je bila v teh dnevih skrbi ravno v tisti zadnji minuti, ko je Dandolo povedal, kako in zakaj da jo je izdal Altieriju.

Vročica je dajala njenim velikim očem prečuden blesek.

Njena lica, običajno bleda, so se barvala z bežečo rdečico, in njene ustne so temnele kakor polne, zrele jagode.

»Milostna,« je izpregovoril Aretino z ganjenostjo, ki je ni mogel premagati in ki mu jo zapišemo v dobro, »prinašam vam novice, ki vam jih nujno moram sporočiti... in zato mi oprostite, da sem toliko silil do vas...«

Leonora je ujudno naklonila glavo, Aretino pa je povzel v veliki zadregi:

»Te novice se tičejo vašega spoštovanega očeta...«

Mislil je, da ga bo bsula z vprašanji.

Toda Leonora je molčala.

»Nocoj sem namreč videl zlahtnega Dandola,« je povzel Aretino... v svoji palači... prišel je k meni... neradovoljno...«

Leonora ga je gledala nepremično; rekla ni ničesar.

»Reči hočem, da so ga prinesli k meni...«

»Prinesli?« je zdajci vprašala Leonora, tako mirno, da se je Aretino natihem začudil.

»Prinesli, da milostna. Iz tega, mislim, sklepate, da je bil vaš spoštovani oče ranjen...«

»Kliče me k sebi, kajne?« Idiva, gospod!« je dejala Leonora, pripravljena izpolniti svojo otroško dolžnost do konca.

Vstala je in se ogrnila s šerpo.

»Milostna,« je vzkliknil Aretino, blagovolite me poslušati. »Zlahtni Dandolo vas ne kliče k sebi... ranjen je nevarno... smrtno...«

»Moj oče je mrtev!« je dejala Leonora zamolklo.

Aretino je hotel izbegljivo zanikati te besede; toda Leonorino vedenje ga je presenetilo. Nobene solze ni potočila! Krčevitega joka, ki ga je pričakoval, ni bilo!

Ta nova vrsta žalosti je popolnoma zmedla pisača, ki je izrazil žalost vojske po velikem Vragu z besedami:

»Sneg, ki je naletaval v velikih kosmičih, se je tajal ob gorečnosti vsesplošnega žalovanja...«

Zazdelo se mu je očitno, da Leonori ni hudo, ker ne plaka. Zato je nemudoma opustil sočutno grimaso, s katero je mislil, da mora okrasiti svoj obraz, in izsul vse v eni sapi:

»Kajpada, mrtev je. Prinesli so ga umirajočega v mojo hišo, kjer sem ga sprejel kljub velikim nerodnostim, ki mi jih povzročata ta stvar. Imel je komaj še dovolj časa, da me je prosil, naj vas obvestim. To storim, milostljiva, in vas zagotavljam...«

Leonora mu je mignila z roko, kakor da ga prosi molčanja.

Ta novica jo je presenetila in porazila.

Ko je prišel oče po slovo je dobro vedela, da se odpravljaja iz Benetk za vedno.

In vendar ni bila preveč vznemirjena.

Vezi ljubezni, ki so jo vezale na očeta, so se bile že razvlekle; in kar jih je še ostalo, so odpadle ravno v tisti zadnji minuti, ko je Dandolo povedal, kako in zakaj da jo je izdal Altieriju.

Toda smrt ima strašno predpravicu in oblast, da izbriše sovraštvo.

V tem trenutku se je Leonora spominjala samo tega, da je bil Dandolo njen oče.

Njena kri je kričala od bolesti...

In vrhutega se je videla zdaj samo in zapuščeno na tem svetu. Prijatelj je ni imela.

Že cela leta je živela v tem svojem srditem žalovanju, zaprta kakor duh v svojem temnem kraljestvu.

Zbala se je...

In, žalostno, pomirila jo je samo misel na bližnji samomor.

Česa se ji je bati, ko se itak tudi ona kmalu loči od sveta!

Kaj ji treba prijateljev, ljubimca, očeta! Zanj je bilo vse končano!

In s poprejšnjim mirom je vprašala:

»Pravite, da je bil moj oče ranjen?«

»Da, gospa, z mojsterskim sunkom bodala. Zlahtnega Dandola je moral napasti kak razbojnik. Zgodilo se je v uličici, ki vodi na levo mimo moje hiše. Slišali smo kričanje. Takoj sem planil ven, da pomagam tistemu, ki je ječal pod oknom. Žal, bilo je prekasno. Zločinec je bil izvršil svoj namen. Našel sem vašega plemenitega očeta v mlaki krvi in nisem mogel storiti drugega, kakor da sem ga dal spraviti v svojo palačo, kjer mi je naglo poklicani ranocelnik izjavil, da bo ranjenec živel še par minut. In žal, tako se je zgodilo!«

Brez najmanjšega drgeta je poslušala Leonora to povest, ki si jo je Aretino ozaljšal s par majhnimi lažmi.

»Hvala vam, gospod, je dejala naposled, hvala vam za vse, kar ste storili.«

»Storil sem samo svojo dolžnost. A to še ni vse. Zlahtni Dandolo mi je naročil da skrbim za njegov pogreb...«

»Ta skrb je moja,« je rekla Leonora.

(Nadaljevanje sledi).

Prav vesele in zadovoljne božične praznike,

obenem srečno in žejno Novo leto želiva našim cenjenim gostom. Potrudila se bova jih še nadalje postreči z najboljšimi vini in jedili ter prosiva še nadalje za obilen obisk.

Priporočata se

Beti in K. ŽOHAR.

3373

Exportna hiša „LUNA“

Najcenejši nakup galanterije, vezanine, otroških igračk ter pletenine domačega izdelka

otročje nogavice od	Din 5— naprej
damske nogavice od	Din 7— naprej
moške nogavice (sokni) od	Din 6— naprej
vezanine od	Din 1— naprej
čipke od	Din 1— naprej

Pleteni telovniki z rokavi, puloverji, cele obleke, perilo za dame in gospode, za novorojenčke opreme lastnega izdelka. — Čevlje za dom, čevlje za telovadbo, otroške čevlje in sandale. Nadalje nudim: kravate, samoveznice, svilene trake, gumbe, sploh vse potrebščine za šivilje in krojače po brezkonkurenčnih cenah. Torbice, nahrbtnike, skatije za peresnike, table itd. v veliki izbiri.

Velika božična prodaja

v Trgovskem domu!

Velikanska izbira! — Čudovito nizke cene! — Na tisoče različnih ostankov se izpod ceno prodaja v novem

oddelku „Ljudska oblačilnica“

Dama-gospodu kot božično darilo

1 par elegantnih PRVOVRSTNIH čevljev za dinara 248—, 268—, 285—

iz trgovine čevljev K. Vukašinič nsl. Aleksandrova cesta 13 Brezkonkurenčno! Nizki lakasti čevlji za gospode samo 285— dinara

Krzna vseh vrst, že po najnižjih poletnih cenah. Kožuhovinasti plašči v najboljši izdelavi, najmodernejše krojeni.

Damski klobuki po globoko znižanih cenah.

Damske nogavice svetovne znamke v svili in svilenem floru, četrtletna garancija.

Damske rokavice v vseh izdelavah.

SALON „CHIC“, MARIBOR
GOSPOSKA ULICA 15.

3374

Vulkanizacija avtogumija, galoš in snežnih čevljev sprejema Franc Terbuc, Glavni trg 4. Sobo- in črkoslikanje izvršuje po cenl, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

3 besede
Alvater
Gessler
Jägerdorf
najboljši rastlinski liker
se v Jugoslaviji povsod dobi
Zastopstvo: Janko Uhler, Maribor, Stolna 5

ZA BOŽIČ!

Nudim po najnižjih cenah najfinejši rum za čaj, pristno domačo slivovko, punč-ezenc in vse vrste likerjev, kakor tudi vinski špirit.

ADALBERT GUSEL, MARIBOR
veležganjarna
Koroška cesta 18. Aleksandrova cesta 39.

Specijalni **GRENČAK** za zelodac 3038 **COGNAC** In vse vrste likerjev Pristna **SLIVOVKA**
JAKOB PERHAVEC, Gosposka ul. 9 NA DEBELO
 Tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in t. d.

Sportniki!
 Drsalke brusi in ponikla najbolje in najceneje, mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Lepo stanovanje,
 2 sobi, kuhinja, predsoba, kopalnica, vrtiček in stranski prostori, se odda s 1. februarjem. Frankopanova 61 I.

Vulkaniziranje
 autogumija, zračnic, galoš in snežnih čevljev po najnovejšem načinu pri F. Dolenc, Aleksandrova 35, dvorišče.

Krasne pletene obleke
 v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Dame in gospodje,
 ki absolvirajo kurz za smyrna brzo-vezenje pri meni dobe delo na dom. — Prijave dnevno med 2.—3. uro, Aškerčeva ul. 22 I. Rohs, učiteljica umetne obrti. 3365

Mehanična delavnica
 za popravila vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, zajamčeno so lidne in brezkonkurenčne cene znane tvrdke Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. Zadoštuje dopisnica, da pridem po stroj in gramofon na dom.

Pozor!
 Patent posteljni fotel, soliden, praktičen, za vsako sobo uporaben, od 1000 Din naprej pri izumitelju in izdelovalcu B. Jagodič, Rotovski trg 3. 3090

Snežne čevlje,
 vulkanizira najceneje in najhitreje »Brzopodplata«. Tattenbachova ul. 14.

Vse vrste pletenin, po meri,
 ženske obleke, ruske puloverje, veste za otroke in odrasle ter vsa popravila v to stroko spadajoča, izvršuje strojna pletarna: Javornik, Vojašniška 2, Maribor. 3134

Božični večer v družini
 ni božični večer brez kozarca dobrega dalmatinskega vina, ki se dobi v kleti pri Vidmarju za Din 11.—liter čez ulico v Vojašniški ulici 4 in Mesarski ul. 5. Tam se dobe tudi dnevno sveže morske ribe ter drugo topla in mrzla jedila.

Žimnice,
 otomani, divani, posteljni vložki, afrik, konjska žima in vse predelave v in izven hiše pri J. Mandl, tapetništvo, Gosposka 36. 3257

Profesor brez otrok
 išče kompletno 3-sobno stanovanje v mestu in sicer po možnosti za takojšnjo uporabo. Ponudbe na naslov: Jean Lavergne, realka. 3328

S 1. januarjem
 oddam lepo solčno sobo boljši osebi. Vprašati Maistrova 3 II. 3375

Nasvet in pomoč!
 V težkih gospodarskih skrbih, stanovanjskih zadevah, tudi kočljivih osebnih vprašanjih nudi zelo ugodno posvečevalnica »Marstan«, Maribor, Koroška 10. Preskrbi tudi prestave, pisarniška dela, naročila. 3372

Gospod -- dami
 kot **božično darilo**

1 par elegantnih, prvovrstnih čevljev za Din 198.-, 228.-, 258.-, 268.-, 278.-, 288.- iz trgovine čevljev

K. Vukašinič nsl.
 Aleksandrova cesta 18 3348

Brezkonkurenčno!
 Damski nizki športni čevlji samo Din 278.-, 288.-
 Smuški čevlji Din 358.-
 Snežni čevlji

Vesele božične praznike
 želi tvrdka

Mirko Feldin, manufaktura
 Maribor, Grajski trg 1

Božična darila!

Velika izbira modernih radioaparátov, zvočnikov itd. Nadalje velika zaloga gramofonskih plošč, govorečih strojev Vam nudi po zelo ugodnih cenah. 3362

RADIO STARKEL, MARIBOR
 TRG SVOBODE 6 TELEFON ST. 26 85

Za Božič skrbi za stanovanje

Preproge, predposteljniki, kuhovinski predposteljniki, linoleji, dolge preproge, pregrinjale, stenske preproge, zavese, pralne tkanine za zavese. Namizni prtji, posteljne garniture, stori, dvojne posteljne pregrinjale, prešite odeje, odeje iz puha, flanelaste in volnene odeje, blazine, pornice, vložki, žimnice, otomane, damastove namizne garniture in brisače. — Vse vrste lesenega, tapciranega, železnega in medenega pohištva. — Posteljina, posteljne vzmeti, puh, žima i. t. d.

Prost ogled! K nakupu se ne sili! Ceniki zastoj!

Največa specijal. trgovina s pohištvom, posteljino in preprogami

KAROL PREIS
 MARIBOR - GOSPOSKA ULICA 20

Vse vrste premoga
 brikete, kurilni, livniški koks, kovaški premog, oglje, drva, kolobarje i. t. d. v vsaki množini, dostavlja točno

Branko Mejovšek, Maribor
 3322 Tattenbachova ulica 13. Telefon 2437.

VAZELINA IN KREMA za čevlje

galanterija, drobnine, parfumerija, pletenine, trikotaža, nogavice, perilo, čevlje, špaga, vrvi i. t. d. na debelo in na drobno 3363

Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska 26

Vsi hitijo v Trpinov tekstilni bazar, ker tam se kupi res dobro blago in poceni in sicer po teh reklamnih cenah:

Belo platno	Din	8,	9,	10,	12	Razne svile za obleke	15,	20,	28,	35
Gradi za spodnje hlače		12,	14,	16,	20	Creppe de Chine	58,	88,	98,	120
Platno za rjuhe, 150 cm		20,	26,	28,	32	Težka taft-svila			88,	120
Platno za kapne, 180 cm		28,	32,	40,	45	Surova svila	26,	28,	32,	40
Damast za posteljino		28,	32,	46,	50	Svilene rute	20,	50,	120,	145
Namizni prtji, komad		40,	43,	50,	60	Naglavne rute	5,	8,	10,	12
Gradi za madrace		24,	36,	44,	52	Jugoslovansko sukno	24,	36,	50,	72
Ceftrji in oksforti		10,	12,	14,	20	Češki kamgarni	65,	120,	140,	160
Tiskanine (druki)		10,	12,	15,	16	Angleško sukno	200,	220,	280,	300
Delain, etamin		10,	12,	14,	16	Modne hlače	100,	130,	180,	230
Volneni delain		18,	28,	38,	48	Lüster za sukne	40,	60,	98,	160
Ševijot v vseh barvah		35,	45,	60,	68	Štruks	52,	60,	70,	95
Volneni poplin		45,	50,	58,	60	Baržun in fustian	30,	36,	40,	60
Modno blago za ženske		20,	24,	28,	35	Hlačevina	10,	28,	36,	48
Blago za plašče in kostume		50,	80,	95,	120	Tirolski loden				120

Zavese, preproge, posteljina pregrinjala, koce, odeje za konjske plahte, voščeno platno, slamnjače, srajce, nogavice, dežniki itd. itd.

TEKSTILNI BAZAR, MARIBOR, VETRINJSKA ULICA št. 15

**TOVARNIŠKA ZALOGA PERILA
IN VOLNENIH PLETENIN**

2665

ZATO, PRI NAJVEČJI IZBIRI, IZREDNO
NIZKE CENE.

JOS. KARNIČNIK
MARIBOR, GLAVNI TRG 11

**ŠPECIJALNA ZALOGA
SAMO VEZNIC**

„MAGNETO“
KAROL DADIEU, MEHANIČAR

PRVA SPECIJALNA DELAVNICA
Z ELEKTRICNIM POGONOM ZA
MAGNETE, VZIGALNE APARATE
IN RAZSVETLJAVE ZA AVTOMO-
BILE IN MOTORNA KOLESKA

POPRAVILA IN POLNITVE AKOMULATORJEV

MARIBOR, DRŽAVNA CESTA 22-24
TELEFON Št. 2673 3347

»JDEAL«
MARIBOR

Tel. 2480 Tel. 2480

**Parna pralnica in
kem. čistilnica**

Centrala: Frankopanova 9
Podružnica: Vetrinjska 7
Pride in dostavi se na dom

TOVARNA GLASBIL IN GRAMOFONOV

**MEINEL
&
HEROLD**

Gramofoni	od Dtn 298— dalje
Mandoline	136—
Violine	95—
Gitare	307—
Trombe	505—
Ročne harmonike	85—

3861

PRODAJALNA: TRG SVOBODE
Nova Scherbaumova zgradba

RADIO omogočen vsakomur!

V PROPAGANDNE SVRHE ODDA RADIJSKA ODDAJNA PO-
STAJA V LJUBLJANI za čas od 15. decembra 1929 do 15. januarja 1930
po izrednih cenah in izrednih plačilnih pogojih naslednje aparate:

- 35 troelektronskih aparatov z avdijonom in dvema nizkima frekven-
cama, aparat za sprejem inozemstva, z elektronkami, akumulator-
jem 18 ah, anodno baterijo 60 v, finim zvočnikom ter antenskim
materijalom za Dtn 183.— ter desetkratno mesečno plačilo po
Dtn 145.—
- 25 troelektronskih aparatov »INGELEN« za kratke, normalne in dolge
valove, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 120 V, finim zvočni-
kom ter antenskim materijalom za Dtn 215.— ter desetkratno me-
sečno plačilo po Dtn 200.—
- 10 sedemelektronskih aparatov »INGELEN« U 7. z okvirno anteno,
akumulatorjem 35 ah, anodno baterijo 120 V, dvojne kapacitete,
mrežno baterijo ter zvočnikom Bled, za Dtn 1054.— ter desetkratno
mesečno plačilo po Dtn 400.—

Oglejte si te aparate v naši podružnici v Mariboru, Gosposka 37,
kjer dobite tudi vsa potrebna pojasnila. 3335

„Radio Ljubljana“, podružnica Maribor
Gosposka ulica 37, telefon št. 2751.

Zabavajte se doma!

Opera, petje, koncert, ples

v vsakem času, v vsaki hiši samo z
**gramofoni in
ploščami**

„ODEON“
F. Lepoša, Maribor, Glavni trg 1

Najprimernejša božična
in novoletna darila.

Najpovoljnejši plačilni pogoji.

ČEVLJI

PRVOVRSTNIH
ZNAMK V VELIKI
IZBIRI PRI

TRAUN

ALEKSANDROVA CESTA 19.

Celjska posojilnica d. d.

Ustanovljena leta 1882

podružnica Maribor, Aleksandrova c. 11

obrestuje od 1 januarja 1930 naprej do preklica
hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu:

brez odpovedi po 5½ %
proti trimesečni odpovedi po 7½ %

Daje vsakovrstna posojila in trgov-
ske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Stanje lastne glavnice in rezerv nad Dln 8,500.000

Ročni kovčki, damske, spalne, ženske in toletne
torbice, denarnice, listnice, nahrbtniki, gamaše itd.
so najprimernejša božična darila.

Velika izbira, vsaka velikost in najceneje

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova c. 13. 3107

Turisti,
Smučarji,
Drsalci,
Delavci,
ne pozabite

si pred nakupom obuvala
za božične praznike
ogledati bogato zalogo

„DOKO ČEVLJEV“

garantirano ročno delo. — Sprejema se vse
vrste čevljev v popravilo!

V. BLATNIK, MARIBOR

v novi zgradbi Vlahoviča
Meljska cesta št. 2. 3868

Poiskusite naše nove pekarske specialitete

kakor: šole a la cokosette, sijajne v okusu in trajne
 Samostanske rogličke iz francoskega testa
 Pravi hriolski sadni kruh (ni za zamenjati z drugimi izdelki) v vsaki velikosti, trajen
 Gostinski prepečenec v vseh oblikah, izvrstno čajno pecivo, veselje vsake gospodinjne
 Pravi opatijski prepečenec, izvrstnega okusa
 in naši vsestransko znani in priljubljeni orehovi roglički, požunjski upognjenci in vinske palčice, venčasti kolači itd.

Pekarna Schmid, Maribor, Jurčičeva ulica 6

Preprodajalci popust!
 Pošilja se na vse strani!

Nizke božične cene!

Raglane za gospode iz double-a

- Din 600.--
- Din 700.--
- Din 800.--

Moderne
 črne zimske suknje za gospode

Jutranji sakoji in pyjame

Veletrgovina 3813

H. J. TURAD, MARIBOR

Posojilnica v Mariboru r. z. z. o. p.

(NARODNI DOM)

bo obrestovala hranilne vloge na knjižice in v tekočem računu od 1. januarja 1930 dalje z dnevno razpolago po

5 1/2 %

proti odpovedi na tri mesece pa po

3271

7 1/2 %

Stanje hranilnih vlog nad Din 85.000.000.—, rezervnih zakladov nad Din 5.000.000.—

ZEISS PUNKTAL

Diplomirani optik z državnim izpitom

PETELN
 MARIBOR, GOSPOSKA 5

Spomnite se CMD!

3011

Že skoz 20 let!

prodaja najboljšo češko in angleško sukno za obleke in plašče, volneno blago, platno, šifon, flanel, odeje, preproge, perje in puh itd. Najnižje cene, točna postrežba! Blagovolite se prepričati!

I. N. Soštarič

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Najlepše in najprimernejše darilo za Božič bi bil **COLUMBIA-GRAMOFON**

ali

COLUMBIA PLOŠČE

dobi se jih pri

JUGU' D. Z. O. Z.

TATTENBACHOVA ULICA 14.

Pri gramofonski godbi imamo šele tedaj užitek, ako igramo s Columbia ploščami na Columbia gramofonu. 3814

Gramofoni

plošče in vse nadomestne dele od najpreprostejših do najfinjših izvedbi, tudi na obroke dobite pri

Radio Ljubljana - podr. Maribor (3333) Gosposka ul. 37

NIMA SMISLA potrošiti ves denar za nakup

BOŽIČNIH DARIL

ker nekaj mora tudi ostati za priboljšek. -- Pomnite, da Vam nudi tvrdica

L. ORNIK, MARIBOR, KOROŠKA 9

JAKO UGODNE PLAČILNE OLAJŠAVE

pri nakupu vseh oblačilnih predmetov, kakor tudi manufakturnega blaga v splošnem. Znano je, da so le praktična darila učinkovita.

Ženka bo gotovo vsa srečna, ako dobi kos finega šifona ali drugega platna. Prikupite se ji tudi z eno lepo namizno kavino garnituro. Prav hvaležna Vam bo tudi za kakšen okusen džemper ali krzneni ovrtnik («Collier»). Razveselile jo bodo galoše, snežni čevlji, nogavice i. t. d. 3242

Možek pa tudi ne bo godrnjal, če bo našel svojo suknjo okrašeno z enim lepim krznenim ovrtnikom ali pa, če bo zagledal pod drevescem lep pulover, tucač robcev, več modnih srajc, kravate i. t. d.

NE ODLAŠAJTE, KER SEDA J JE RAVNO NAJLEPŠA IZBIRA!!

Mariborska lesna industrija

A. Domicelj

Koroška cesta št. 46

Telefon 2160

Parna žaga in strojno mizarstvo

Izdeluje pohištvo, oprave trg. lokalov, stopnice, okna, vrata, ladijski pod, tople grede okvirje itd. Prevzame sploh vsa v mizarstvo stroko spadajoča dela in popravila. — Košare za sadje.

Umetna sušilnica in parilnica

Ima v zalogi razne vrste lesa, deske, remeljne, letve, vezane plošče itd.

Postrežba solidna! Cene zmerno!

Kupuje po dnevnih cenah vsa vrste okroglega lesa, predvsem smrekovega.